П III 34

Примерак 30 филера

НОВА ПОШТА

"НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 5/I
Телефон: 39—39. ■ Пошт. фах 260
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга,
тромесечна: 12.40 пенга.

Год. IV. Ујвидек, недеља, 2 април 1944 Број 74

Декларација владе Стојан Демеа

И даље бесни одбранбена битка на јужном делу Источног фронта

Одбијени су поновни напади Савезника код Касина

Будапешта, 1 април. — (МТИ). Мађарска краљевска влада саопштава следећу званичну владину декларацију:

На Источном фронту се воде отсудне борбе чији ће исход за читаве векове одредити судбину Европе а са њом и судбину Мађарске. Животни интерес мађарског народа је да се ова борба заврши победом над бољшевизмом јер је иначе наш народни опстанак доспео у крајњу опасност. Са овом смртном опасношћу сам мађарски народ својом снагом не може да се бори ни тада ако буде сваку кап своје снаге жртвовао у овој гигантској борби. Бољшевизам победити и с тим са гледишта Европе и нашег отстранити крајње пустошење и уништити може само Вођа Великог Немачког Рајха Адолф Хитлер, наш моћни савезник, чија је војска за ових пет година рата доказала своју способност за надчовечански капацитет, који се не помиње у историји света.

Мађарска држава се налази са великим немачким Рајхом у верном, савезничком и традиционалном пријатељству, а у знаку старог пријатељства и сада се раме уз раме бори против заједничког непријатеља у овој борби која нам је наметнута. Заједничка ствар и успех заједничке борбе неизоставно изискује да и мађарски народ искористи све своје снаге и узме свој удео на страни својих савезника у овој борби на живот и смрт, која може и треба да одлучи нашом судбином.

У духу судбинске заједнице која спаја Мађарску и Велики Немачки Рајх, засноване на споразуму, немачке трупе су узеле учешћа у одбрани земље, као што се то десило у Финској и у другим земљама, да, сходно заједничком интересу, заједнички штитимо наше границе, Европу и културно човечанство.

У овој историској борби потребно је да се покрене свака снага у земљи и у погледу унутрашњег фронта. Прва је народна дужност да се заснива на чврстини и непоколебивости унутрашњи фронт у овим критичним временима. Тим пре јер, нажалост, у последње време налазе се у овој земљи и такви, ако не у претераном броју али са снажним активитетима, који не знају или неће да упознају неизмерну тежину и близину опасности, и баш су у овим садашњим критичним временима нашли за сходно да начине унутрашњу отпорну снагу државе и раскину народно унутрашње духовно јединство. Они су подносили и веровали да ми можемо изостати из ове борбе која може да одлучи и о нашој судбини, па су се појављивала таква стремљења која су хотимично хтела да укоче народну одбранбену снагу државе. Овим држањем су не само слабили отпорну снагу народа, него су стављали на коцку опстанак мађарског народа, па чак и част. Ако би та њихова стремљења довела до успеха, народ би пао у такву крајњу пустош из кога нема васкрса.

Насупрот овим држањима и насупрот овим стремљењима нова влада покреће борбу да уништи сваку клицу распадања, да будно одржава самоодбрану народа, да организује моралну и материјалну снагу народа, да доведе до изражаја стару традиционалну војну и јуначку врлину мађарства, да што је могуће више стегне и појача борбени дух за самоодбрану отаџбине.

Одлука мађарске краљевске владе, која је донета у тешким историским часовима, неодложно изискује да се све народне снаге сврстају поред владе.

Свака воља, свака вера, свако поуздање и свака одлука треба да се узме у обзир, да би вође државе моле да осигурају успех народне борбе за самоодбрану отаџбине. То је воља првог Мађара, Његове Преузвишености Регента Мађарске.

Са овом вером и у поуздану овог поуздања влада ће вршити своје дужности као и у интересу успешног вођења самоодбране и стварања уравнотежених и здравих праведних односа који су неизоставно потребни за то. Обезбеђење ред, унутрашњи мир и сваки предуслов појачања рада. Влада жели да створи праведне социјалне прилике на свима линијама, правдан и социјалан живот и неизбежне терете рата жели да раздели у духу праведности, у духу складне народне сарадње и да се подробно бави свима друштвеним слојевима, а нарочито пољопривредним и занатлијским радништвом, које врши већи део народног рада и са њиховим оправданим социјалним и економским потребама. Она жели да створи здрав, чист, частан, оптимистички, јавни дух пун поуздања на свима линијама мађарског живота и да у одговарајуће време предузме све мере које су потребне за појачање народног рада и остварење сигурног унутрашњег реда.

Влада чврсто верује у успех својих напора и зато позива сваког верног сина народа на то да се са једним срцем и једном душом сложи ради спасавања и обезбеђења државе као и за остварење срећније Мађарске.

Влада, уздајући се у своје јуначке хонведе и самопожртвованост народа, са пуним миром и одлучно гледа у будућност и безусловно верује у крајњу победу која ће Мађарској обезбедити достојно место које јој с обзиром на њену славну и велику прошлост и доликује у новој Европи.

Телеграм председника владе Стојан Демеа Вођи Рајха

и одговор Вође Рајха

Будапешта, 1 април. (МТИ) Председник владе Стојан Деме приликом преузимања дужности председника владе телеграмом је поздравио Фирера и Канцелара Хитлера, министре Рајха фон Рибентропа и Геринга, председника фашистичке социјалистичке републике Мусолинија, председника јапанске владе Тожа, јапанског министра спољних послова Шигемицуа, председника бугарске владе Божилова, бугарског министра спољних послова Шишманова, председника финске владе Линкомиеса и финског министра спољних послова Рамсеја.

Телеграм председника владе Стојан Демеа упућен Фиреру и Канцелару Хитлеру:

»Његовој Екселенцији Адолфу Хитлеру, Вођи Великог Немачког Рајха и генерал-штабном вођи Рајха!

Поводом мога именовања за м. кр. председника владе и министра спољних послова нека ми буде дозвољено да Вашу Екселенцију уверим да је моја влада и цео мађарски народ прожет идејом непоколебивог мађарско-немачког пријатељства, нарочито у протходном Светском рату као и у овом, у садашњим борбама које су упућене против бољшевизма као и у овим борбама у којима је изражена братска оружана сарадња услед судбинске заједнице мађарског и немачког народа.

Мађарски народ и моја влада са пуном сталоженошћу и поуздањем гледају у будућност и са као стена чврстим убеђењем у победоносни исход наше заједничке борбе у којој смо позвани да осигурамо нашим народима праведну, срећну и лепшу будућност.

Када Вашу Екселенцију уверавам да је м. кр. влада строго доследна мађарској искрености, осећа чврсто решење да још више продубе мађарско-немачко пријатељство у овом смислу, моје је убеђење да ће се овај мој циљ моћи остварити, захваљујући поверењу и потпори Ваше Екселенције.

Примите Ваша Екселенцијо, изразе мог најдубљег и најискренијег поштовања.

СТОЈАН ДЕМЕ«.

Одговор Вође и Канцелара Хитлера.

»Његовој Екселенцији Стојан Демеу, м. кр. председнику владе и министру спољних послова.

БУДАПЕШТА.

Захваљујем се на телеграму Ваше Екселенције, која је била љубазна да ми упути приликом Његовог именовања за м. кр. председника владе и министра спољних послова. Са задовољством сам обавештен о садржају тога телеграма. Оном отвореном путу по коме Ви и са Вама заједно мађарска влада жели да крочи предуслов је да све наше снаге убацимо у заједничку борбу против непријатеља. Овај непријатељ је исписивао на своју заставу уништење свих европских вредности а с тим и уништење мађарског народа. Само победоносан завршетак борбе која нам је натурена може нам пружити прилику да осигурамо нашим народима, а с њима и осталим европским народима, живот и слободу. Будите убеђени да ћу при извршењу задатка који сте Ви примили пружити у свако време своју пуну потпору. На Вашем именовању примите моје најсрдачније и најискреније честитке.

АДОЛФ ХИТЛЕР«.

Од понедеоника, 3 априла, замрачивање почиње у 19 часова увече и трајаће до 5 часова ујутро

Будапешта, 1 април. (МТИ) Министар хонведства почев од 3 априла поново је одредио замрачивање ваздушне одбране, и то тако да замрачивање приватног осветљења на територији целе земље траје од 19 часова увече до 5 часова ујутро. У самоуправним и жупанијским градовима смањено расветљење почиње од 21 часа.

У јавном расветљењу смеју се у употреби држати само такве електричне лампе без штита које се могу ископчати из централе. Не смеју се употребљавати лампе за јавно расветљавање које се не могу ископчати из централе.

У општинама јавно расветљење треба укинути у 19 часова увече, а у случају изузетних разлога министар хонведства може ублажити смањење јавног расветљења. Дозволе овакве садржине, издате пре ступања на снагу садање наредбе, губе снагу. У појединим градовима и општинама земље смањено јавно расветљење према потреби министар хонведства може ограничити или обуставити и преко одредаба садање наредбе.

У саобраћају јавних путева на возила треба у 21 час ставити уређај за смањење светлости. Замрачивање возова остаје непромењено.

НОВ СЕКРЕТАР МИНИСТАРСТВА ПОЉОПРИВРЕДЕ

Будапешта, 1 април. — (МТИ) Његова Преузвишеност Регент наименовао је Мочари Даниела поседника, члана Горњег дома за секретара министарства пољопривреде.

ОБУСТАВА АУТОМОБИЛСКОГ САОБРАЋАЈА У МАДРИДУ

Мадрид, 1 април. (ДНБ) — Градска управа у Мадриду због оскудице у бензину и уљу наредила је да се почев од 1 априла обуставе сва путнички и приватни аутобуски саобраћај у целом Мадриду.

„Фелкишер Беобахтер“ о борбама на Источном фронту и о њиховој позадини

Беч, 1 април. — (БТ). „Већ више од три недеље траје нова велика борба на Истоку, која је почела 6 марта“ — пише „Фелкишер Беобахтер“. „Тих недеља се много штошта догодило. Поново су огромне масе јуришале на немачке положаје, немачке дивизије су на многим местима издржале, на другим местима су се повлачиле а на неким местима се и даље воде борбе са наизменичном срећом. Али ма колико да се ситуација изменила у овим драматичним недељама, проблеми ове борбе још увек постоје у свом непромењивом облику, који су у ствари постојали у току целе битке за време зиме. Велике снаге које су Совјети почетком марта убацивали у борбу указивале су какви су далекосежни циљеви који треба да се постигну. С тим је вероватно било у вези и то да је Стаљин досадашњег команданта украјинске војске генерала Ватутина заменио маршалом Жуковим чије је име после борби у 1941 г. нарочито постало познато у Русији. По цену убацивања огромног људства и материјала у борбу Русима је пошло за руком на средњем сектору фронта, који се повлачио са запада на исток, на неким деловима и у више махова узастопце да пробију фронт. Противник је јак и с времена на време врши појачан притисак јер се немачке трупе борећи се повлаче преко Буга и Дњестра до Бесарабије. Услед продирања совјетских трупа од Буга до претпростора Прута, совјетски фронт се развио клиносто, док је јужно крило совјетског фронта остало више позади. Услед тога је настала таква ситуација која је на северном, источном и северозападном делу средњег сектора значила извесну опасност за немачке дивизије које су се тамо налазиле и претила да ће исте бити нападнуте и прегажене. Совјети су у истини чинили овакве покушаје али немачко ратно вођство је изграђивало чврсто затворене положаје на отпору којим је сломљен сваки покушај“.

После тога лист детаљно објашњава планске припреме немачког ратног вођства и указује на политички значај руских напора. „Совјетско ратно вођство зна — пише дописник — да територијална освајања на истоку немају значаја и с тога жели више да постигне, а ово настојање је данас више него икада изражено. Совјети су хтели да униште читаву другу армију, али су сами морали да признају да је немачком ратном вођству пошло за руком да највећи део доведе у нове положаје. Совјетско вођство, откако је одржало конференцију у Техерану, ове операције посматра са заједничког стратегијског гледишта Енглеске и Америке. Совјети нису само захтевали други фронт него су чак настојавали да допринесу остварењу овог фронта сопственим снажним напорима. Са страховитим притиском они су хтели да приморају Немце да са запада одвуку веће резерве ради заустављања продирућих напада на Источном фронту. После тога би инвазија била сразмерно лак подухват. То је била заједничка намера учесника техеранске конференције. Истина је да би повлачење немачких резерви са запада спречило повлачење преко Буга и Дњестра, али баш зато што би овакви покрети одговарали плановима непријатеља, немачко ратно вођство је и у критичном положају сачувало своју хладнокрвност. Одлучна намера немачког ратног вођства је да не дозволи да га непријатељ збуни својим тренутним напредовањем. Отпор и истрајност немачких гренадира омогућава ратном вођству да донесе такве одлуке које ће обезбедити његову слободну вољу у овим месецима драматског развијања ратних догађаја“

НЕМАЧКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Немачка Врховна команда саопштава из Главног стана Вође Рајха:

Тешке променљиве борбе одбрамбене битке и даље трају на јужном сектору Источног фронта између доњег дела украјинског Буга и Прута, југозападно од Проскурова, код Станислава и Тарнопола, као и у простору Бродија. Бољшевици су поново претрпели тешке губитке и изгубили 38 тенкова као и 20 топова. У овим борбама нарочито се истакла 384-та шлеско—саска остмаршка пешадиска дивизија под вођством Де Саленгр-Драба, подмаршала, и 238-ма дивизија јуришне артилерије. Мајор Филипи, командант једног пешадиског пука, истакао се нарочитом храброшћу.

Код Ковела и северно од града пропали су жестоки непријатељски напади. Наше трупе су противнападом и упркос појачаног отпора непријатеља добиле терена. Између Дњепра и Чаусија одбили смо јаке локалне нападе Совјета, једно место продора противнападом после жестоких борби очистили.

Јужно од Пскова Совјети су уз јаку подршку тенкова и борбених авиона отпочели напад. Овде је покушај продора у огорченој битци после разбијања 18 тенкова пропао, а локалне продоре смо блокирали.

У Италији је пропало више продора непријатеља против западног дела Касини. Наше јуришне трупе разориле су непријатељска гнезда отпора и припремне положаје. Артилериском ватром запалили смо једно складиште муниције.

Поједини непријатељски авиони за узнемиравање прошле ноћи летели су над територијом западне Немачке.

Заштитне јединице ратне морнарице прошле ноћи пред Терщелингом одбиле су напад британских брзих чамаца на један немачки конвој и од 4 нападачка брза чамца три оштетиле. Друге заштитне јединице су код Соме запалиле мецима два непријатељска брза чамца.

Наша ратна морнарица и ваздухопловство у борби против британско-америчке пловидбе за снабдевање у месецу марту потопили су 29 трговачких бродова са 156.000 бруто регистарских тона простора, а 31 трговачки брод са 176.000 бруто регистарских тона простора оштетили поготцима бомби и торпеда. Може се рачунати са потапањем великог дела ових бродова. Од непријатељских ратних бродова потопљена су 22 разарача и пратилачка брода, два подморнице и 12 брзих чамаца. Четири разарача и 15 брзих чамаца делимично је тако тешко оштећено да се може рачунати и са њиховим губитком.

Амерички авиони бомбардовали швајцарски град Шафхаузен

Берлин, 1 април. (ДНБ) Званично се саопштава:

Првог априла 1944 године пре подне у 10.50 часова изнад швајцарских Кантона Тургаљ и Шафхаузена прелетили су амерички бомбардери у већим формацијама, у којима се налазила и група од 30 авиона. Око 11 часова бачене су бомбе на град Шафхаузен. Према досадашњим извештајима настали су пожари око железничке станице и у граду. Даље појединости о овоме јавиће се доцније.

ОБУСТАВЉЕН САОБРАЋАЈ СА ШАФХАУЗЕНОМ

Берн, 1 април. (ДНБ) Војни надзорник швајцарских државних железница саопштава:

Услед бомбардовања Шафхаузена, о чијим размерама за сада не постоје још подробни и тачни подаци, привремено је обустављен саобраћај на свим железничким прутама које пресецају Шафхаузен.

Кроз ШТАМПУ

Д-р Гебелс: »Немачка брани живот човечанства Европе«

„ДАС РАЈХ“ доноси уводни чланак д-ра Гебелса, у којем Министар Рајха подвлачи да се „и у неутралном, делом чак и у непријатељском табору почиње назирати опасност која се са бољшевизмом приближује нашем континенту“, и да се дивовским корацима приближује криза овога рата. „Да је само Рајх угрожен, други европски народи би — пише д-р Гебелс — имали извињење што пуштају да ствари иду како хоће, али Немачка је данас Европа. Изван њеног непосредног утицајног подручја има још само малих делића нашега континента који располажу сопственим средствима силе. Њихове војне могућности би, према приближавању бољшевизма, биле равне нули. Европа иначе живи искључиво од отпорне снаге немачке војске“.

„Ми — пише Министар Гебелс даље — не можемо и нећемо да се излажемо пребацивању да смо ћутали кад је требало говорити. Ми не бранимо само свој сопствени национални живот, него исто тако и живот европског човечанства, који се чини највећма угроженим. Војно надирање бољшевизма које немачка војска не би могла више задржати, било би коначно незадрживо, и чињеница која би се тиме створила била би непромењива. Ми знамо да са тим констатацијама нећемо стећи себи пријатеље, али карактерне снаге у свима државама Европе црпеће тиме снагу за тешке одлуке које нам претстоје“.

„Ми јасно и неумољиво имамо у виду опасност која нам прети — подвлачи завршно д-р Гебелс — али ми знамо тачно и то да се та опасност може отклонити, и да ће бити отклоњена... Претећа надмоћ степе биће скрхана, и у тој борби о своје самоодржање Европа ће морати, и хтеће, започети свој нови, бољи живот. Доћ ће дан када ће вео који данас још покрива догађаје отпочети да се скида“.

#

„РЕГЕЛИ МАЂАРОРСАГ“ у чланку „Брзо и енергично“, подвлачи житрику и одлучност којом је у Мађарској започето коначно решавање јеврејског питања. Набројавши прве видне мере владе у томе правцу, лист пише: „То су озбиљне и одлучне радње, и све до једне имају циљ да се назад у Мађарској реши јеврејско питање, које се покушавало решавати већ четврт столећа, али не са задовољавајућим резултатом...“ „Влада подвлачи најоштрију граничну линију између мађарства и јеврејства, и остварила је у пуној мери оне идеје које су се пре четврт столећа родиле у Мађарској, онда кад је нација стресла са себе црвену страховладу јеврејских агитатора и пошла сворме успону путем хришћанске и националне мађарске политике. Онда смо још — пише лист — били сами у целој Европи са нашим становиштем у јеврејском питању, и онда су нам се још ругали, зато што смо видели и усудили се да прокламујемо опасност коју јеврејство у себи скрива, како политички, тако и економски... Влада Стојаија предузела је да ту опасност једаред за свагда отклони из националног живота.“

✱

„МАЂАРОРСАГ“, у чланку „Коначно решење“, пише о мерама нове мађарске владе за дефинитивно решење јеврејског питања, које је досад решавано само у етапама. „Нова влада је посведочила — подвлачи се у чланку — да је схватила и испуњава давнашње жеље које је време тако диктовало, но које Калаи Миклош и један узак круг пријатеља око њега, нажалост, није разумео и није био наклоњен да испуни... Сада издате наредбе владине енергијом која дубоко досеже уништавају сваку левичарско-марксистичку и јеврејску претњу. Година 1919 сада се већ не може поновити, јер су разорне снаге разоружане и не могу с леђа напасти націју“.

У чланку се затим наглашује да са овом реформом — која, најзад, значи победу заставе расне одбране — отпочиње сасвимново доба. „Међутим енергична започињања Стојаија, за расну заштиту, стварно значе тек почетак, а прве наредбе су сведочанство да, на тражицама расне заштите, могу да се очекују даље коренite реформе“.

Берлин о ситуацији на Источном фронту

Није дошло до веће промене

Берлин, 1 април. (ДНБ) — Најновији берлински извештаји о ситуацији на Источном фронту јављају следеће:

Ситуација на Источном фронту уопште није претрпела одлучну промену. Борбе које бесне на средњем и северном сектору фронта и даље су само другостепеног значаја крај одбранбене битке која бесни на јужном сектору, иако су бољшевици између Дњепра и Чаусија хтели да изнуде одлучан пробој. Због великих совјетских снага сакупљених за велике ратне операције на југу, није се могло осигурати снабдевање за борбе на средњем сектору, и тако су совјетски одреди који се ту боре све више остављени сами себи. То објашњава оне ванредно тешке губитке које су Совјети овде последњих дана претрпели.

Иначе, циљ совјетског напада на југу није се изменио. Једна нападачка армија напредује у правцу северјуг ка Одеси, друга се труди да освоји Јаши, како би потом напредовала ка југозападу, а трећа совјетска армија је кроз Хороденку и Коломеју допрла у простор Карпата и њен истакнути клин налази се код северног налаза Татарског кланца, најзад једна четврта совјетска армија, која се састоји из тенкова и стрелаца, труди се да заузме терен западно од Градова Броди и Ковељ. Ситуација на појединим местима тако се развија да борбе бесне на обрнутим фронтовима, али је немачким трупама храбрим посредовањем увек успело отклонити опасност да буду отсечене од позадинских веза.

Непријатељске борбене групе претрпеле су ванредно тешке губитке поглавито убацивањем више стотина немачких борбених авиона. Њиховом сарадњом на сектору фронта између Дњестра и Прута уништено је или заплењено 45 совјетских тенкова или оклопних извиђачких кола, 12 топова, 184 моторизованих или запрежних возила и једно велико слагалиште погонског материјала. Одавде северно, на суседном сектору фронта, заплењено је 16 тенкова, 4 тешка јуришна топа, 198 возила натоварених трупама, муницијом или ратним материјалом.

Успешно су бомбардоване совјетске линије за снабдевање и оборена су 23 совјетска апарата док су у исто време изгубљена само четири немачка апарата.

Бољшевици су истина заузели значајан простор, али им нигде није успело да сломе или униште немачку борбену снагу и одлучност. Треба поменути да у покретном рату моторизованих војсака територијални добици или губици немају тако велик значај као у ранијим ратовима — констатује на крају берлински извештај.

Наименовање владиног комесара на подручју с оне стране Тисе

Будапешта, 1 април. — (МТИ). Службене новине од суботе објављују наименовање за владиног комесара за подручје с оне стране Тисе д-р витеза Ричаи-Ухљарик Беле, шефа одељења министарства, које је уследило 29 марта. Задатак владиног комесара биће да с једне стране одржава везу између владе и цивилних власти на подручју с оне стране Тисе, а с друге стране са немачком војном командом која делује на том подручју, како би обезбедио складну сарадњу између поменутих власти и војне команде.

Наредба Министарства просвете о завршетку школске године

Према Наредби Министра вера и просвете, ова школска година завршена је 1-ог априла. Изузетак чине универзитети и високе школе. Према наредби, ученицима школа, које потпадају под ову наредбу, треба дати оцене из наставног материјала и настојавати да се услед ових мера насталих због изванредних прилика не поступи неправично према ученицима. Школске сведоџбе, већ према месним приликама, треба неодложно разделити ученицима. Уобичајене завршне свечаности у школама неће се одржавати.

Приватни испити, испити зрелости, као и завршни испити у вишим занатским школама треба одржати у року које ће већ одредити главни окружни директор за наставу, а у школама које се налазе под надзором црквених власти ово одређују црквене власти.

ТРАЖИМ

намештен стан од собе, купатила и кухиње за одмах. Адресу оставити у Администрацији.

— Д-р АДАМ ГРАФ вратио се кући и поново ординира од 9—12 и 4—6 часова. Бетовен ул. 9. 1189

Д-р ОСКАР КИШ специјалиста, оператер за женске болести и порођаје вратио се са војне службе те поново прима. Ујвидек, Темплом-удвар 4/I. Број телефона, стан: 38—25, ординација: 29—50.

Вести

НЕДЕЉА, 2 АПРИЛ 1944

— **У понедељак почиње летње рачунање времена.** Нова пошта" је већ јавила да је министар трговине и саобраћаја издао наредбу у смислу које ће се 3 априла 1944 у 2 часа укинути рачунање времена заведено 4 октобра прошле године, и уместо њега завести летње рачунање Према овој наредби у ноћи између недеље и понедеоника у 2 часа треба за један сат сказаљке часовника навити унапред. У пракси летње рачунање времена ће се завести на тај начин што ћемо пре него што одемо на починак навити часовник за сат унапред а пошто у понедељак изјутра треба у редовно време да се пробудимо и одемо на посао, те ноћи спаваћемо сат мање.

— **Витез Белди Алајош упућује посланицу преко радиа левенташкој омладини.** Обавештајна централа за левенте саопштава: „Преко мађарског радиа одржаће генерал-пуковник, витез Белди Алајош, земаљски вођа омладинског хонведског телесног васпитања, значајан говор у недељу, 2-ог априла, у подне. Тај говор биће упућен мађарској левенташкој омладини, а биће преношен преко станице Будапешт I у 12.15 часова.

— **Годишња скупштина Ујвидечког католичког женског удружења.** У Ујвидеку одржана је 77 редовна годишња скупштина под претседништвом г-ђе д-р Вилт Вилмоша. Са великим задовољством примили су чланови извештаје о прошлогодишњем раду Удружења, које је у току прошле године разделило 145 пари ципела и велики број хаљина у вредности од 16.000 пенга. Годишњи приход Удружења износио је 41.906 пенга. Предрачун Удружења за 1944 годину износи 30.000 пенга. Управа је остала непромењена.

— У ПАЖЊУ СРОДНИЦИМА ВОЈНИХ ОБВЕЗНИКА. Главна градска благајна извештава сроднике војних обвезника, да ће припомоћи за месец април бити исплаћиване по уобичајеном азбучном реду 3, 4 и 5 IV од 16—29 часова. С обзиром на претстојеће празнике, упозорују се заинтересовани да своје припомоћи подигну у означене дане. У противном припомоћи ће се исплаћивати тек после празника.

— **Читуља.** Прекјуче је у нашем граду преминуо у 73-ој години живота Јован Стејин, бивши трговац. Покојник је био родом из Фелшекабола и дуги низ година држао је шпецерајску радњу у нашем граду. Сахрана пок. Јована Стејиног обавиће се данас, у недељу, у 14.30 часова на Алмашком гробљу.

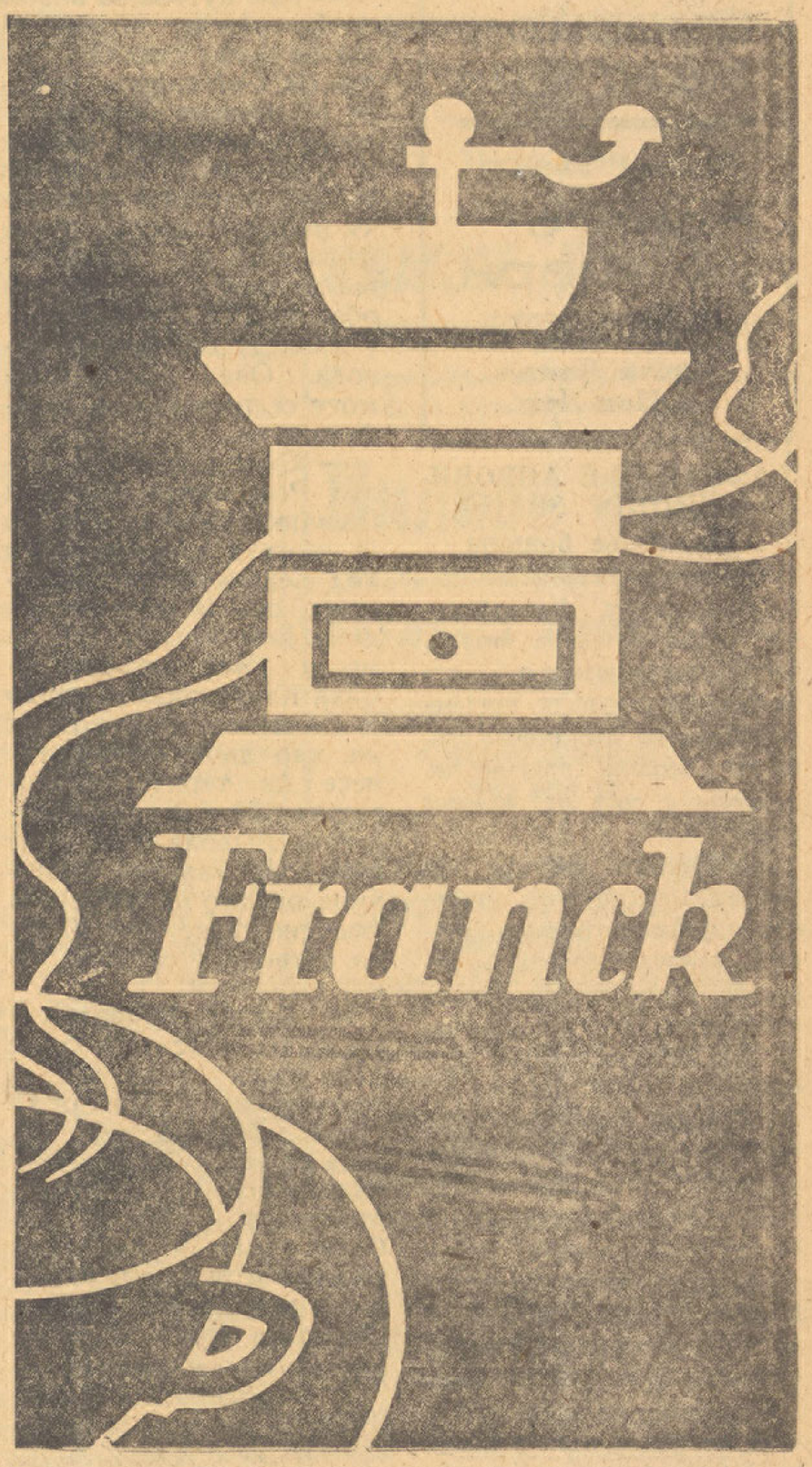

— КОНКУРС ЗА ДВА ПИТОМЦА КАДЕТСКЕ ШКОЛЕ. Град Ујвидек расписује конкурс за два питомачка места у кадетској школи за 1944-1945 годину. Услови конкурса објављени су у »Службеним новинама« бр. 53 од 5 марта, а детаљна обавештења могу се добити сваки дан од 9—12 у градском Војном одељењу (Градска кућа, II спрат, соба бр. 34). Конкурисати могу младићи који су свршили најмање 4 разреда гимназије са довољним, односно четврти разред грађанске школе са добрим успехом. Молбе са свима прилозима имају се поднети најкасније до 15 априла 1944 у Градском протоколу.

— **Седамдесетогодишњица Фрица Брокхауса.** Сопственик чувеног немачког књижарског издавачког предузећа Брокхаус, д-р Фриц Брокхаус навршио је седамдесету годину, после четрдесетогодишњег рада у своме предузећу.

— **У Румунији ће школе бити раније затворене.** Румунско министарство просвете решило је да се школска година 1943/44 заврши већ почетком априла а и да се завршни испити не одржавају.

— **Огромни шумски пожари пустоше у Швајцарској.** У швајцарском кантону Тесину код Локарна избили су велики пожари у тамошњим шумама, који још увек трају.

Позориште

КАРПАТО-РУСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ ПРИРЕЂУЈЕ СА ВЕЛИКИМ УСПЕХОМ ПРЕТСТАВЕ У УНГВАРУ И ОКОЛИНИ

У Унгвару је, 13 новембра 1943 год., поново дозвољен рад карпато-руском народном позоришту. Од тога дана до данас трупа, која се састоји од 22 члана, обишла је 27 места и одржала 218 представа. Претставе су имале огроман моралан и материјалан успех. Главни редитељ овог позоришта је Анатолије Маслов, бивши члан Бановинског позоришта у Ујвидеку.

На репертоару се налазе, између осталих, и следећа комади: »Сумњиво лице«, »Жена са три мужа«, »Славуј«, »Ковач Вакула«.

Недавно је стигла понуда будапештанског радио за један преносе као и за снимање на грамофонске плоче карпато-руских народних песама и обичаја. Позориште прима годишње субвенцију од 120.000 пенга.

———ooo|||ooo———

= ШВАЈЦАРСКА РЕДУКУЈЕ ОБРОКЕ МЛЕКА И МАСЛАЦА. Од 1 априла биће у Швајцарској смањене оброци млека и бутера у грађанској потрошњи и то млеко за 8%, а маслац за 50%.

Наочаре код испитаног оптичара ЧОВИЋА Франек палата „Рекс" тел. 22-30

Биоскоп РАКОЦИ

Од 1—4 априла

Кенигсмарк

По чувеном роману Пијер Беноа

Елиза Ландл и Џон Лоц

САОПШТЕЊЕ АПРОВИЗАЦИОНОГ ЗВАЊА

Издавање брашна

Градско апровизационо звање, на основу Наредбе м. пр. звања за јавно снабдевање, позива малопродавце брашна да се ради пријема упутница за двомесечно следовање брашна, пријаве недложно у соби бр. 40 овог звања.

Потрошачка публика, почев од 1-ог априла, може код одређених трговаца искупити количину брашна за два месеца унапред. На купоне за брашно следује месечно 10 дкг. брашна ЕБ и 2,10 килограма белог брашна.

Градско апровизационо звање упозорује потрошачку публику, да брашно искупљено унапред за два месеца држи на хладном, сувом и промајном месту, да га једанпут месечно просеју и да га користе у прописаној сразмери јер уколико неко изгубе времена потроше примљене количине накнадно неће добити брашна.

Звање упозорује трговце, да преузете карте за издато брашно имају обрачунати по досадањем распореду.

Ујвидек, 1 априла 1944 г.

Градско

Апровизационо звање

— **Губици британске ваздушне снаге.** Британско министарство ваздухопловства објавило је нову листу губитака британских авиона. Према тој листи погинула су 152 авијатичара, 9 их је рањено, а 153 нестала.

— **Снежне мећаве у Штајерској.** Услед снежних мећава, које пустоше у Швајцарској, у селу Палфау нашли су смрт под снегом жена, два детета тамошњег учитеља и једна девојчица. На једном салашу затрпана су два радника.

ОБЈАВА

На основу овлашћења Мађарске народне банке, односно хрватског министарства финанса, позивам све грађане Ујвидека, двовласнике, који имају некретнине у Петроварадину, на које су дужни да плаћају порез у Петроварадину, да ова своја пореска дуговања уплате у пенговима у благајну Водне задруге, Ујвидек, Кошут Лајош ул. бр. 6. Крајњи рок уплате пореских дуговања је 1 јун 1944.

Ујвидек, 28 март 1944 г.

МИЛАН Л. ПОПОВИЋ.
нар. посланик
министарски повереник

— **Пре путовања возом треба тражити обавештења од шефа станице.** Почев од 1-ог априла настале су извесне промене у железничком реду вожње и тарифи. Дирекција МАВ-а умољава путничку публику, да пре путовања затражи обавештења од шефа станице или обавештајне канцеларије у погледу саобраћаја возова. Ова обавештења могу се тражити и телефоном.

— **Судске пресуде.** Радул Роза, служавка код Шевчик Јожефа, покрала је овога док се налазила код њега у служби. Ухапшена, она је предата суду и јуче је осуђена на месец дана затвора. — Сава Кисачанин покушао је почетком ове године да, као двовласник, пренесе на територију Хрватске 300 пенга без претходне дозволе. Суд га је због ове валутарне кривице осудио на 500 пенга новчане казне, или 10 дана затвора у случају ненаплативости.

— **Дрски провалници на делу.** Пре неколико дана ушли су непознати провалници у стан Гогди Илоне, Мађаш тер, 36, која се већ дуже времена налази болесна у Државној болници. Они су разбили орман и повадили хаљине и рубље и ишчезли у непознатом правцу. Полиција трага за непознатим крадљивцима.

— НАЂЕНО ЗАЛУТАЛО СВИЊЧЕ. Свињче, црне боје, старо до 6 месеци, нађено је јуче у Ужоки улици. Власник нека дође по њега. Адреса: Мита Жикић, Ујвидек, Ужока, 57.

— **Настрадала посада енглеске подморнице** Приликом катастрофе енглеске подморнице „П-311" изгубило је животе пет официра и 56 чланова посаде, како саопштава британски адмиралитет.

— **Управа фризерске школе у Ујвидеку позива фризерске мајсторе и ученике** на завршни испит, који ће се одржати у понедељак, у 2 часа по подне, у просторијама Занатског дома. Сваки ученик нека дође са белим мантилом и моделом. Гости радо виђени. Издавање награде обавиће се у 4 часа по подне.

— **У пажњу лица** која су требовала колске шине и потковице. Градоначелничко звање извештава заинтересоване, који требају шине за колске поткове и потковице, да своја требовања пријаве у Градском економском звању (Градска кућа, приземље, соба бр. 4) пре подне од 8—10. Формулари за требовање добијају се бесплатно у истом одељењу.

Саслушавају се саучесници д-р Петиоа

Париз, 1 април. (ДНБ) У току истраге, која се води у вези са незапамћено свирепим злочинима париског лекара д-р Петиоа, истражне власти саслушавају саучеснике оптуженог многоструког убице. Први је саслушан његов брат Морис Петио, који је дуго порицао да је знао за недела свога брата, али је доцније ипак био приморан да призна да је о злочинима заиста знао многе занимљиве појединости.

Морис Петио суочен је већ са неким сведоцима. При томе дао је нова признања. Том приликом признао је да га је жена његовог брата позвала једног дана к себи и испричала му неке појединости, које су му давале повода да стварно посумња да је д-р Петио вршио убиства у великом броју и своје жртве пљачкао.

У исто време саслушан је у Оксеру син д-р Петиоа, који је такође осумњичен да је био упућен у злочине свога оца и да му је помогао да побегне. Код њега је пронађено једно тајанствено писмо са потписом убице, чију тајну намерава сада да реши истражни судија Окружног суда у Оксеру.

— **Тешка железничка несрећа у Турској.** Један теретни воз који је ишао из Свиленграда према Цариграду, на једном сектору, на грчком подручју, поред Дикаје, исклизнуо је из шина. Десет вагона сурвало се са насипа.

— ИЗГУБЉЕНА ВОЈНА ИСПРАВА. Војна исправа ујвидечке регрутне комисије о неспособности за вршење војне службе, издата 19 марта 1943 године, изгубљена је између 10-ог и 15-ог о. м. Гласи на име Ђерђ Табаков, виолинист, Офутак. Моли се поштен налазач да је преда или пошаље на горњу адресу.

— **Колонизација враћених Бугара из Таурије** Бугарска влада решила је, да се Бугари, који су се вратили из Таурије настане у Добруџи. Интелектуалци биће смештени у појединим већим градовима.

— У ФРАНЦУСКОЈ БРОЈ СМРТНИХ СЛУЧАЈЕВА ВЕЋИ ОД БРОЈА РОЂЕНИХ Јављају из Париза, да је у Француској још увек већи број смртности него рођених. У току прошле године број рођених повећао се са десет процената а број смртних случајева умањен је са 16 процената. У току прошле године повећао се и број склопљених бракова.

— **Шведски брод оштећен мином.** Шведски брод „Камила", који је превозио канадску пшеницу за Солун, наишао је у висини острва Киос на мину и тешко је оштећен. Верује се, да ће он ипак успети да доплови до Цариграда.

— НЕДЕЉА ЧИСТОЋЕ У БУГАРСКОЈ. Здравствене власти у Бугарској одржаће прву недељу чистоће у априлу месецу ове године. Бугарски здравствени органи у сарадњи са месним властима прегледаће чистоћу становништва, дезинфицирати станове и коњушнице.

— БЕСПЛАТНО ПОСРЕДОВАЊЕ РАДА. М. пр. државно звање за посредовање рада (Вак Бојан улица бр. 2, зграда бивше Берзе рада) нуди следеће запослење: За мушкарце у месту: 1 бравар, 1 машински бравар, 4 испитана ложача, 1 столар, 1 слуга, 1 газдински слуга, 1 кочијаш, 5 чистача улице. — У провинцији: 1 ковач, 1 стругар гвожђа, 1 швајсер, 1 аутомонтер, 1 машински бравар, 1 машински монтер, 1 бравар, 1 лимар, 1 монтер водовода, 1 електромонтер, 1 колар, 1 слуга, 2 кочијаша. Женске у месту: 10 жена за разно кување, 8 девојака за све, 2 бединерке, 1 спремачица. — Тиехарпоши: 1 бравар, 1 фабрички радник, 1 надничар у месту. — Шегрти у месту: 1 машински бравар, 2 вајара за дрво, 1 столар, 1 колар, 1 кројач. — У провинцији: 1 ковач. Званични часови од 8—14

Биоскоп Немзети

Од 27 марта до 2 априла

Изглед вара

Шимор Е., Хајмаши М., Киш М. и Васари П.

Нузпрограм

Ловци падобранци

Немачки културни филм

— У ЕВРОПИ ЗНАТНО ПОЈАЧАНА ПРОИЗВОДЊА ДУВАНА. За време овога рата у свима европским земљама, које се баве производњом дувана, забележен је велики пораст на пољу производње овог средства за уживање. Поједине земље, да би надокнадиле недостатак који је настао услед прекида увоза дувана из Америке, већ дуже времена производе неке нове врсте дувана које су се показале у пракси као одличне. То се односи не само на Бугарску, већ и на Мађарску, Румунију и Словачку. Откако постоји Румунија је први пут за време овога рата почела да извози дуван у иностранство, пошто је за последње три године своју производњу дувана утростручила. У Мађарској се дуван укрштава са дуванским врстама увезеним из Рајха. И Словачка је знатно проширила своја подручја за производњу дувана. Најважнији произвођач и продавац дувана у Европи је Бугарска. После ње долази Турска, која и данас обилно снабдева дуваном наш континент. Турска, у главном, узове свој дуван у Шведску, Финску, Швајцарску и Сједињене Америчке Државе.

Крмача опрасила шеснаест прасица

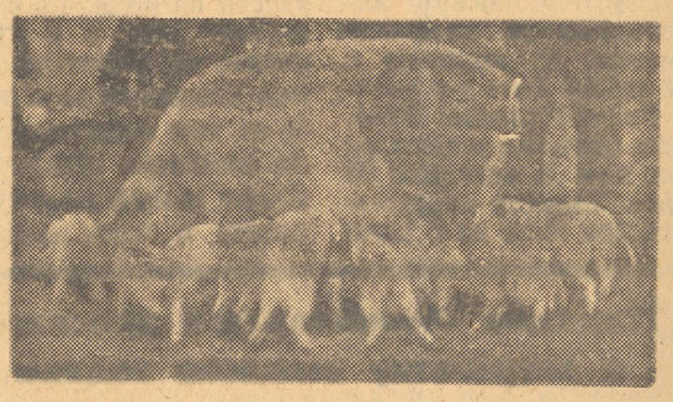

Крмача Јозе Габрића, економа из Доњег Таванкута, опрасила је шеснаест живих и здравих прасића и све их одранила. Ово је свакако редак случај, који је изазвао велико интересовање у околини и свет долази да види ову поносну маму која сама храни све своје прасиће.

— НЕМАЧКЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МАШИНЕ ЗА РУМУНИЈУ. Вредност новога транспорта у Немачкој фабрикованих пољопривредних машина за Румунију износи 1 милијарду леја. Румунија ће ускоро увести 1050 тракторских плугова, 21.000 обичних плугова, 2300 сејачица, 240 машина за пресовање, 560 косачица и 175 трејера.

— МИЛИЈАРДА И ПО ДИНАРА ЗА ЈАВНЕ ГРАЂЕВИНЕ У СРБИЈИ. Министарски савет у Београду одобрио је програм о подизању јавних грађевина за 1944, у износу од 1535 милиона динара.

— **ДВЕ ВРСТЕ ХЛЕБА У РУМУНИЈИ.** Према новим наређењима, у Румунији се сме пећи још само две врсте хлеба; и то црни и бели уједначен хлеб од 600 грама тежине, и бели пшенични од 500 грама. При прављењу црног хлеба може се примешати 20% ражна брашна или кромпира.

— **Дар бечке архиве Хрватској.** Хрватска ће из Бечке архиве добити ускоро стару архиву некадање слободне Дубровачке републике са драгоценим материјалом у вези са хрватском историјом.

Велеградски програм

у ресторану ЕЛИТ

недељом и празником

чајанка са програмом

Сопственик: ФАРАГО КАРОЉ, тел. 39-53

Биљанини козметички ОДГОВОРИ

Извештавам читатељке »Нове поште« у Зомбору, да свој пут за извесно време одлажем, а долазак ћу објавити преко »Нове поште«.

АЛЕКСАНДРА. За ноћ вам препоручујем хранљиви Биљана хормон крем, а за дан Биљана крем од крављавца. Препоручујем вам, да дневни крем ставите ујутру пре умивања, да се умијете у хладној води без сапуна, лице добро избришете и да употребите пудер.

МАРИЦА. Одлично средство против проширених пора и митесера је следећа водица (дајте спремити у апотеци):

Acid. acet. 4.0, Spir. camphor 12.0 Alkohol 200.0 gr.

Мало штипа приликом употребе. Сваке вече и јутро после умивања лице и браду помоћу вате треба обрисати овом водицом. Ја ништа не шаљем поштом. Обратите се на парфимерију »Санитас«, Зомбор.

ЈОВАНКА. При куповини Биљана крема морате показати празну теглицу, да докажете да сте потрошач Биљана препарата, иначе нећете добити. Однесите теглицу и кутију од пудера у парфимерију »Дарлинг« у Чобанци, и добићете тражене ствари.

ЗОМБОРКА. Радује ме ваш успех и сјајан на правњању. И даље употребљавајте Биљана Амарилис крем за ноћ, који уклања боре, а за дан Биљана против пега и флека масни. У пролеће би свака жена требала да употребљава масни крем против пега и флека. Када дођем у Зомбор, прегледаћу вам лице и дати савете.

СОКИЦА. Ако имате пеге и флеке одмах почните са употребом Биљана крема против пега и флека масног за ноћ, који чисти лице, а за дан Биљана против пега сув, који штити лице од новог излажења пега и флека. Пре употребе пудера добро избрисати лице од крема. Све Биљана препарате можете добити код парфимерије »Мира«, Обеча.

ГРЕТА. Пре две недеље био је објављен рецепт жуч сапуна; потражите »Нову пошту« од тога дана. Дајем вам одличан рецепт пасте за прање руку и лица. Можете то употребити уместо сапуна: бадемово уље (или уље од сунцокрета) 100.0 бадемово брашно (ако нема онда житне мекиње) 180.0, мед 360.0, 8 жуманаца, 30 гр. натриум угличне киселине (Kohlensames Natrium) и румено водице толико да се спреми мекана паста. Употребити као сапун и прати у млакој води.

ОЛГА, ПАЛАНКА. Ваш ме успех весели. Употребите све као и досада, само сваке недеље парење лица и паковање од жуманаца. Пошто је ваш ноћни крем Биљана Витамин крем, то исти крем на очишћено лице ставити пре парења. Овај крем против бора и храни кожу. Скувајте чај од липе и камилице, и на томе парити лице намазано дебелим слојем крема. После неколико минута лице добро избришете, испљускате хладном водом и ставите паковање од жуманаца. Рецепт за паковање је следећи: размутити једно жуманце и додати 1 кашичицу фине раже. Измешати добро и намазати на лице. Кад се на лицу осуши, опрати у млакој води, после у хладној, добро избрисати и после пола часа ставити пудер. Приликом парења кожа се храни, а паковање од жуманаца скупља проширене поре.

ДАРА. Ја не шаљем поштом Биљана препарате. Можете поручити код парфимерије Кос Ј., Ујвидек, II Ракоши Ф. улица 28. Преглед лица и козметички савети су бесплатни за сваку читатељку »Нове поште«. Можете доћи сваког дана, само полепите купон »Нове поште«. Примам сваког дана од 9—12 и од 2—6 часова.

У чему се састоји значај Турске са гледишта зараћених страна

Важни географски и стратегиски услови чине ову земљу привлачном и за силе Осовине и за Савезнике

Цео свет је са великим саучешћем пропраћао вести о катастрофалном земљотресу, који је задесио северни део Турске. После ове елементарне непогоде Турска има и новије бриге, политичке природе. Она чини све напоре да избегне да ступи у данашњи рат. Она је изложена навали Савезника у првом реду због свог географског положаја, што није николико усамљен случај у историји ратова. Мир Турске лебди данас у опасности због тога, што се она између Европе и Азије повлачи као неки огромни мост. Она у ствари припада Азији, али Босфор и Дарданели су толико узани, као и да нису делови мора, него мало шире реке између Егејског, Мраморног и Црног Мора. У истини Босфор и Дарданели су ранije били реке, само су се услед одроњавања земље и снижавања тамошњег обалског појаса спојиле са морем, преплавивши велике равнице. Ово одроњавање и тоњење земље још и данас траје. И баш овоме се може приписати, што је дошло до недавног земљотреса у северном делу земље, где су уништена многа села и подручја са рудницима угља.

Међутим, Турска претставља мост и између Црног и Средоземног Мора. Овим мостом она може копненим путем да пређе у Египат, Месопотамију, па чак и у Индију. Али преко Турске може да пређе и онај на Балканско Полуострво, који му се са северне стране не мешо приближити. И баш тиме се може објаснити што обадве зараћене стране, и силе Осовине и Савезници, упорно настојавају да са Турском одржавају присне пријатељске везе. Због Турске Немци прошле године нису могли да изврше напад на Суецки Канал и савезничке поседе, који се налазе иза канала, а исто тако нису могли доспети ни до Индије, што је за Енглезе било добро. Исто тако због Турске англосаксонске трупе, које гарнизонирају у Африци и на Блиском Истоку, не могу да нападну Немце и њихове савезнике у јужним земљама Балканског Полуострва, премда је пут за тамо преко Турске најзгоднији и најлакши. То је опет повољно са гледишта сила Осовине.

Руси су већ давно желели да изиђу из затвореног Црног Мора на отворено Средоземно Море, па чак и са својим ратним бродовима. А пошто овамо пут води кроз Босфор и Дарданеле, а ова два мореуза су већ вековима у поседу Турске, па да би се та руска жеља остварила, био би потребан пристанак Турске. Не само Енглеска, него и друге велике трговачке земље данас радо гледају и примају чињеницу што се Турска придржава да ове важне капије непоколебиво чува и држи затворене.

Сасвим је природно, да ни једној од зараћених страна Турска непогодује у оном тренутку, када је то за противника повољно. Сада је ситуација неповољна по Енглезе, јер су Немци заузели Додеканез, острва са којих би се Балкан могао напасти с југа и за ово се пут пружа само са стране Бугарске, а тај води опет преко Турске.

Турска је двапута већа него што је била Мађарска пре прошлог светског рата. Једно мање подручје Турске претставља њен европски део, док се остали налазе у Азији. Данас је Турска још прилично сиромашна земља, али ти сиромаштво не изазива природа, него њени становници. Мало је људи за свестрано искоришћавање обилних природних блага у тој данас напредној земљи на домаку Европе. 15 милиона становника не значе много на таквом комаду земље као што је Турска. Унутрашњост се земље, дедуше, састоји из висоравни у висини од 800 до 1.000 метара. Ова висораван може да буде плодна само онда, ако се наводњава, јер је она са свију страна окружена планинским ланцем. Турско приморје је свуда плодно. Ту роде пшеница, јечам, раж, разне врсте јужног воћа, памук, пиринач, дуван, патлиџан, бостан, и разно поврће. Од многих минерала, који се ваде из турских рудника, како Немци тако и Енглези највише цене хром. Мађарска од Турске добија већ дуже времена одличан угаљ. Велики мађарски град Дебрецен једно време је помоћу турског угља производио плин. Ово богато подручје угљених рудника сада је оштећено земљотресом.

На крају је сасвим сигурно и логично, да би народ ове напредне земље радије волео да ради на њивама, у фабрикама, рудницима, него да узме оружје, али ако то његова независност буде изискивала турски народ неће презати ни од тога.

БИЉАНА, Ујвидек, Андраши улица 2/I (пре Његошева улица). Телефон 28—33.

Бесплатан купон бр.

90

за преглед лица и одговор

План 52-е
М. кр.
КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ
пружа изванредне могућности
У срећном случају са једном срећком може се добити:
Милион пенга
Укупна свота добитака је преко
Петнаест милиона П.
Главни згодитак: 400.000 П.
Премија: 600.000 П.
Остали згодици:
200.000 П.
100.000 П, 75.000 П, 60.000 П,
3x50.000, 5x40.000, 1x30.000 П,
22x20.000 П, 2x15.000 П,
30x10.000 П
и велики број средњих и малих добитака.

Цена срећке по вучењу:	осмина	четврт.	полов.	цела
	5·- П	10·- П	20·- П	40·- П

Срећке се могу набавити код свих главних продаваца.
Почетак извлачења је 15 априла

КОЈИ ШАЉУ ОГЛАСЕ
за »НОВУ ПОШТУ« писмом, а таксу за огласе шаљу у поштанским маркама, умољавају се да шаљу марке у највишој вредности до 30 филира. Огласно одељење »Нове Поште«.

Шта се крије у позадини америчког плана о каменом уљу?

Листови су већ раније писали, да је влада Сједињених Држава решила да од Перзиског Залива до једне луке у Средоземном Мору изгради вод за камено уље у дужини од 2000 километара. У оквиру овог плана производило би се уље, које би задовољавало потребе копнене и поморске војне америчке снаге. Овај вод би био подесан за магационирање једне милијарде буради уља.

Како сада „Чикаго Цајтунг" из вашингтонских кругова сазнаје, овај грандиозни план израдило је новo предузеће „Петролеум Резерт Корпорешн" по налогу америчке владе, а не америчка предузећа за камено уље која раде на Блиском Истоку. Буџет овог новог предузећа износи 130 до 160 милиона долара.

Два предузећа, која тргују уљем Арабиен Емерикан Ојл Компени и Гулф Експлорешн Компени, која имају искључиво право за експлоатацију уља у Сауд Арабији, такође ће суделовати у овом новом предузећу. Према томе може се претпоставити, да је овде реч о гигантском пословном подухвату америчког великог капитала. Дописник швајцарског листа додаје, да ће овај вод-каменог уља бити стављен на расположење и другим произвођачима уља и транспортним предузећима, уколико ова буду прихватила обавезе које ће поставити америчка влада, односно Петролеум Резервс Корпорешн. То значи, вероватно, да је тиме Енглезима осигурано да и они учествују у овом послу.

Трошкове ово изградње вода за уље сносиће америчка влада. Али чланови новог предузећа примили су обавезу, да ће до одређеног рока инвестиционе трошкове вратити држави и постарати се да се америчкој влади стави на расположење једна милијарда буради уља као резерва. У споразуму, који је склопљен између владе и предузимача, налази се једна интересантна тачка, у којој се наводи да предузимачи не могу куповати уље од стране фирме, ако против тога вашингтонска влада уложи протест.

ВОЛОВСКА КРВ КАО СРЕДСТВО ЗА ЈАЧАЊЕ ДЕЦЕ

Према писању париских листова, лекари у Лиону постигли су веома лепе резултате лечењем малокрвне деце серумом направљеним од воловске крви. Овај успех потстакао је многе друге француске градове, да примене исти овај лек и то са највећим успехом. На лионској клиници добија се дневно 8 до 10 литара воловске крви, која се употребљава за производњу овог новог серума. Деца, која су добијала дневно две мале кашике овог лековитог серума, за 10 дана угојила су се за 2 кг. Утврђено је да овај серум обилује у албуминима и хормонима. Овај лек у првом реду добијају сиромашна и болесна француска деца.

ШАХ

ПРОБЛЕМ БР. 34
— Од Андерсена —

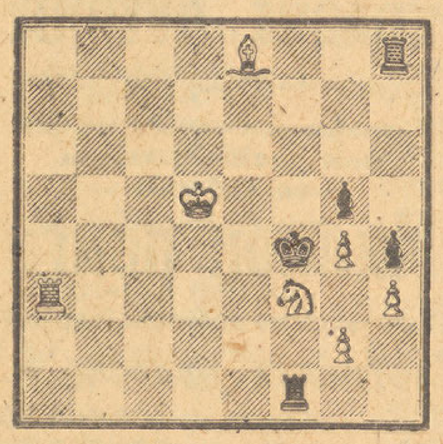

Beli: Kd5; Ta3; Le8; Pg2, g4, h3.
Crni: Kf4; Tf1, h8; Pg5, h4.

До горње позиције дошло је у једној партији у којој је славни немачки шаховски мајстор Андерсен водио беле фигуре. Он је био на потезу, и матирао противника у четири потеза, на бриљантан начин, тако да, свршетак има карактер проблема. Која су та четири проблемска потеза Андерсенова?

□✱□

РЕШЕЊЕ КОНАЧНИЦЕ БР. 68

1. Th3†, Kg7; 2. Tg3†, Kh6!; 3. Td3, Lf3†; 4. Ka7, d1D; 5. T:d6, D:d6. Pat.

Правилно решили:

Милош Булибрк, Бер; Миле Т. Рутошић, Болдогасоњфалва; Стеван С Жижаков, Окер; Јоаким Сабадош, Шајкашђерђе; Младен Паланачка, студент, Мирослав Шовљански, Кула; Н. Т., ОверБас; Рака Милутинов, Дерње.

□✱□

ЈЕДНА »МУЊЕВИТА« ПАРТИЈА

Доња партија, одиграна 1943 на турниру у Будапешти, сведочанство је да и у игри шаховских вештака, кад се партнер полакоми на »масни« залогај«, може доћи до муњевите катастрофе.

БЕЛИ: д-р СИЛИ ЦРНИ: ВЛЮХ

1. e2—e4, e7—e6; 2. d2—d4, d7—d5; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; 4. Lf1—d3, c7—c5! 5. e4:d5, Dd8:d5; 6. Sg1—f3 (nov, još neispitan potez beloga, koji je ovde „upalio"), c5:d4; 7. a2—a3, Dd5—a5? (dvopoteznu zamku crni je trebao, naravno, da vidi); 8. a3:b4!, Da5:a1; 9. Sf3:d4, i crni sad mora da preda partiju, pošto protiv Sb3 i gubitka crne kraljice nema „pravnog leka".

□✱□

ШАХОВСКИ ХУМОР

Шаховски велемајстор Богољубов играо је у једном швајцарском шаховском клубу без погледа на даску (»слепо«). Седео је нешто даље од својих противника, постранце, за засебним столом, са криглом пива пред собом. Нарођени фотограф обавио је свој посао, и други дан донео у клуб снимке. Кад су га упозорили да на слици неко недостаје, фотограф је одговорио:

— Ах, ви сигурно мислите на оног дебелог господина који је седео по страни сам, са криглом пива. Знате ја сам њега ретуширао са слике, јер то не приличи у једну озбиљну шаховску продукцију.

□✱□

ШАХОВСКА ПОШТА

Н. Т., ОВЕРБАС. Задаћа да се на шаховску таблу поставе осам краљица тако да се нигде једна с другом не коси не спада у шаховске проблеме, него у тзв. »шаховске особености«. За такво постављање има више начина. Ево један:

a6, b4, c7, d1, é8, f2, g5, h3

Занимљива је шаховска особеност и ово: поставити шеснаест краљица на таблу тако да ни у правом ни у косим (дијагоналним) редовима нигде не стоје више од две краљице. — Покушајте!

Прича о Перици и булдогу

Перицу нису волели пси. Није их ни он баш марио, али они њега! Није било тога пса који не би, спазивши Перицу, лајао или бар режао на њега. Имао је Перица нечег што је псе раздраживало.

У кући Перициног кума држали су шареног булдога. Није Перица то ни знао кад је примио позив за ужину. Притиснуо је звонце на врата, и у томе се зачу оштар лавеж пса.

— Ух, непријатно! — помислио је Перица — и у том је већ собарица отворила врата, а булдог се, лајући на госта, врзмао око ње.

— Неће ујести? — питао је, доста плашљиво, Перица.

— Неће, неће! — умиривала га је служавка.

Али Перица је слутио да ће се из овога изродити нешто ђаво. Булдог је лајао као бесан.

— Пст, ћути, Азор! — викнула је сад на њега девојка, но Азор је још увек режао и крвавим очима гледао на Перицу. Бегати је срамота, Перица се чинио невешт и пошао напред у собу, — но у том булдог одједном потрчи и својим оштрим зубима запара руб Перичиних панталона.

Сад је већ изишао и кум, и отерао раздраженог булдога у купатило. Перицу су одмах прегледали, да није уједен. Није био уједен, али су му панталонице биле ваљано запаране.

Вешта рука Перицине куме набрзо је иглом довела ствар у ред, и Перица је, после добре ужине, набрзо заборавио своју невољу. Али горопадни булдог чуо се још дуго како иза закључаних врата режи и гребе ноктима.

Тога дана није се догодило више ништа. Али неколико дана касније...

Кумова девојка враћала се са пијаце, а уз њу је трчкао Азор. Преко је, међутим, ишао Перица. Кад га је Азор спазио, потрча, чак од преко, на свога „непријатеља". Али, у томе тренутку јурио је један ауто. То је било све за трен ока. Ви већ слутите, децо, шта се десило. Булдог је доспео под точкове, и ту му је био крај. Од горопадног булдога постала су, насред улице, само парчад крпе...

Ето, то је тужна прича о горопадном булдогу. Трагедији својој сам је Азор крив — да је био мирнији, још би био жив.

Мачак — куцов — миш

МАЧАК ЦВИЛИ: МЈАО, МЈАО!
КУЦОВ ЛАЈЕ: ВАО, ВАО!
ОШТАР ЛАВЕЖ МАЧАК СЛУША
ПА СЕ ЉУТИ НА КУЋУША.

ДОК СЕ МАЧАК САВ КОСТРЕШИ,
МИШ ИЗ РУПЕ НА Њ СЕ СМЕШИ,
ТРОЈЕ ИХ ЈЕ САДА ЕТО:
ЉУТИ МАЧАК, МИШ И ПСЕТО.

И ДОК МАЧОР КАВГЕ ТРАЖИ,
МИШ ИЗ РУПЕ ЈОШ ГА ДРАЖИ:
ИЗ РУПЕ СЕ СМЕШКА САМО —
ШТА ЋЕ БИТИ: СВИ ВЕЋ ЗНАМО!

ЗАЧАС МАЧАК, У ТРЕНУТКУ,
ЗГРАБИ МИША У СВОМ КУТКУ,
ДОШО МИШУ ЦРНИ ПЕТАК —
И ПЕСМИ ЈЕ САД СВРШЕТАК.

Саставио **ЈОВАН АПИЋ**
ученик II разр. гимназије

Наша XXII вежбанка

На нашу XXII вежбанку многи наши мали читаоци дали су се вредно на посао, па им је и пошло за руком да сакупе, — неки више, неки мање — једносложних придева. Сада прегледамо приспеле радове и пребројавамо речи, па ћемо резултат објавити у наредној »Дечјој пошти«, која ће сада — као што је објављено — »излазити« у недељним бројевима.

Циганска завист

»Да имамо масла, као што немамо брашна, позајмили бисмо у селу тепсију, па начинили питу!«

Прича се да је то рекла нека Циганка. На то је казало једно Циганче:

»Ја бих је однео у пећ да се испече!«

А друго Циганче, показујући руком како се трпа у уста, казало је:

»А ја бих је овако јео!«

На то Циганка распали дете шаком по устима, говорећи:

»Полако, полако, шта си навалио! Зар хоћеш ти сам све да поједеш?«

ДА БРЗО УПАМТИШ БРОЈЕВЕ!

Износимо вам овде, децо, два низа бројева:

1 9 3 8 7 6 1 5 2 0
9 6 4 8 2 4 1 2 6 3

Гледајте их тачно једно пола минута, па их онда из главе тачно напишите. Мислите да је то тешко упамтити. Није. Уз мало размишљања, наћи ћемо »кључ« како да упамтимо тачно редове бројева без икакве тешкоће.

ШАЉИВО ПИТАЊЕ

Без каквог дрвећа не може бити ни једна шума?

Лажни пријатељ

Чича-Пера имао посла у вароши, те замоли свога пријатеља Саву, који је баш ишао, својим послом, у варош, да га повезе на својим колима.

Само што су изашли из села, заустави газда-Сава коње:

— Пут води сад преко брежуљка, сићи ћу, Перо, доле, да се олакшам терет. Жао ме да мучим сиротог коња.

Чича-Пера сиђе, те полако за колима, преко брега. Стигавши горе, хтеде да се попне, но газда-Сава га одбије:

— Куд мислиш, човече! Сад идемо низбрдо, а пут је стрм, могло би доћи до несреће кад смо обоје на колима. А ја нећу да одговарам...

Шта ће, сиромах, чича-Пера, наставити пешачење чак до потока. Ту хтеде, најзад, у кола, али му газда-Сава рече:

— Зар по овој лепој природи хоћеш да седиш у колима? Не бих ни ја седео, да не морам.

— Па добро, пријатељу, кад ћу већ једном да се попнем?

— Па причекај још четврт сата, онда ћу стати да нахраним коња, па седи све док не кренемо...

□✱□

То је крај ове причице, децо, којој сте се, можда, и насмејали. Али она је више тужна, јер показује примером лажног пријатеља, који се устручава да учини услугу пријатељу чак и онда кад га она ништа не стаје. Чувајте се таквих назови-пријатеља, а, што је најглавније: не будите, ни пошто, сами такви!

С. ПЕТРОВИЋ

Госино му тане!

Ова изрека је у Бачкој добро позната. Приповеда се да некакав сељак Бачванин, бавећи се у вароши, није при ходу довољно гледао преда се, да је нагазио на велико тане од камена које је пред нечијом кућом стајало. Спотакнувши се преко њега, узвикнуо је, у љутњи: »Госино му тане!« — па је тај узвик, ето, остао и до данас.

Шта је то?

СА »С« ПОЧНЕ, СА »А« ДОЧНЕ,
А У СРЕДИ ЗВЕРКА ЉУТА,
ГДЕ ЈЕ ИМА, МЕЂ' ГОСТИМА
ВЕСЕЛО ЈЕ СВАКОГ ПУТА!

Ж.

Чик, погоди!

Чик, погодите, децо, овај ребус:

РЕШЕЊЕ »ЧИК, ПОГОДИ!« (ребуса) из прошле »Дечје поште« гласи: ПРЕКРУПА (пре к рупа). На ребус нам је стигло много решења, али махом погрешних (»мајка«, »кајмак«, »Јамашка« и сл.). Требало се досетити, па реч »јама« заменити идентичном речју »рупа« — и ребус се онда лако решио. — Једино тачно решење послао нам је ЈОВИЦА СРДАНОВ, ученик IV разр. основне школе у Силбачу, па његову досетљивост с похвалом истичемо.

ДЕЧЈА ПОШТА

БАТИ, ОФУТАК. Твој »Мали Сима«, који се о свечари прејео па сад плаче јер га боли трбо, доста је већ тиме кажњен, па неће још и Брада Жарко да га мучи са »чекањем« у штампарији »Дечје поште«.

ПАВЛУ, ЧУРОГ. Твоја песма »Туга славујова«, где славуј »ТУ:ЖНИМ гласом пој«, »ТУ:ЖНО клокће«, и »ТУ:ГА« га мори, неће бити штампана, да не би »РАСТУ:ЖИЛА« и твога учитеља — који и исписа лепо вописа.

РАТНА КУХИЊА

ФРАНЦУСКО ВАРИВО

1 кг кромпира се очисти, изреже на колутове и пирјани на масти под поклопцем. Исто и 1 кг. келерабе се у засебном посуђу пирјани, са мало шећера. У округлу чинију; отпорну према ватри унаоколо се — као венац — помеће кромпир, уз њега у други ред келераба, помешана са на ситно резаним першуновим лишћем. Поред келерабе долази венац од динстоване мркве. У средину смештен на куп — као брежуљак — зелени грашак из конзерви, и ако има младе шпаргле, али већ пре скуване. Оне се наслоне на брежуљак од грашка свугде унаоколо. 2 жуманца се помешају са 2 дцл кајмака и мало шећера, те се посипа на цело поврће. Метне се у рерну да се стисне, а после тога се са прженим презлама посипа тик пред сервирање.

ЋУФТА ОД КРОМПИРА

6 комада већих кромпира се пресно натре на тренци, посоли и мало остави да пусте сок. После 6—7 минута се добро исцеди руком. Додаје се бибера, прженог лука и једну до врха напуњену кашику брашна, 1 жуманце. Смеса се добро измешa, формирају се ћуфта и пеку у тави за палачинке. Сервира се уз њих сос од парадајза.

МАЂАРСКИ КРОМПИР — ПАСТЕТА

Зготови се укусан пире од кромпира са бутером. Једна емајлирана висока посуда или лимена форма се дебело премаже машћу или маргарином. Ређа се и слаже по реду: са два прста високо пире од кромпира, на то један ред кобасица, опет кромпир и кобасице. Горњи ред мора кромпир завршити. Ако има мало тврдог сира, посипа се на кромпир или мало млека уместо кајмака. У врелој пећи се пече, да се кора ухвати. Затим се на округлу чинију изврне и сервира по вољи сос од парадајза, митрођије или прна лука. Око пастете се слажу куване мркве. Потребно је 1,5 кг кромпира, 6 дкг. бутера или 5 дкг. масти, 3 дцл млека и 20 дкг кобасица.

МАЛО ПРОМЕНЕ ЗА НЕДЕЉУ

Мале бечке поклице у млеку

4 беланца „снег", 4 жуманца, 1 кашика шећера, 1 кашика брашна, мало соли, 6 дкг бутера. Жуманце се умути са шећером, дода снег, а после брашно, лако посипајући, да се „снег" не разиђе. У једној мањој тави се растопи 6 дкг бутера и налије млека — толико да се дно покрије и да је млечне течности одгоре 2 цм висине у тави. Када млеко, узавре дода му се једна кашика шећера и мала паклица ванилије-шећера. У кипуће млеко се улије горња смеса, поклопи и поклопљено стави у рерну да при средњој ватри постоји 10 минута. Пре него што се изнесе на сто, ваде се мале поклице — величина по вољи — са кашиком, лепо се наређају у чинију и посипају са малом паклом ванилије-шећера. Озо тесто не сме да стоји, него се прави тик пре сервирања, док је друго јело на столу.

ПРАШКИ МАФИШИ

3,5 дцл брашна, 4 жуманца, 2 кашике кајмака, 1 мала кашичица рума, малчице соли. Умеси се тесто које се пола сата одмара. После се развије несувише танко. Са рецкавом справом режу се два прста ширине, а 6 цм дуге пантљике које се у врелој масти с обе стране лепо (отворено жуто) пеку. Док се пеку, треба таву продрмати, да маст покрије пециво. Сервира се уз њих неки сок од воћа.

Држава која не ратује

Шпанија, земља рада, мира, услужности, будног разговора и — борбе с биковима

У Шпанији је данас савршено успостављен ред и мир. И железнички саобраћај развија се у знаку »мирних година«, премда се на пограничним станицама строго врши преглед путних исправа. Страхује се да се не увуку нежељене стране индивидуе... Међу путницима седе измешани жандарми, у цивилном оделу, и труде се да са сумњивим лицима ступе у разговор. Ако сматрају да им је сумња оправдана, — већ на идућој станици дотично лице је предато властима, на испит.

Шпањолци су веома разговорни. Ниједан народ на свету, ваљда, не говори толико и — тако. За нас Словене каже се да говоримо темпераментно. Али, спрам Шпањолаца, то је ништа. Код њих обичан, пријатељски разговор личи на — огорчену свађу. »Док нисам на то навикао — пише један странац — сваки час сам, при слушању њиховог разговора, чекао да се почупају за кике. После сам се тако привикао томе да сам и сам разговарао тако као да ћу се одмах потући...«

БЕСКРАЈНО ЧЕКАЊЕ НА ТРАМВАЈ

У Мадриду, као и у другим велеградовима, бурно тече живот, аутомобили дудучу, електрични трамваји звоне, а жене не иду — као што би се можда мислило — повезане у чипкастим марама, него у шеширима. Нити мушкарци приређују са гитарама серенаде, него раде. Једино што су обичаји у понечем друкчији него у другим великим градовима, — шпањолски је темперамент друкчији. Шпањолац је ванредно пријатељски и услужан кад странац затражи од њега какво обавештење: смешни се, пратећи га једно парче пута, и разговара с њиме као да га већ давно познаје.

И код трамвајских и аутобуских станица поздрављају се и заподевају са странцем поверљив разговор, да би му олакшали досадно чекање. Јер ваљда нигде на свету не треба толико дуго чекати на трамвај као на пример у Мадриду. Трамваји и аутобуси не застају само на редовним станицама, него и тамо где им пролазници ману руком.

РУКОЉУБ ШПАЊОЛАЦА

Шпањолци имају и такве обичаје који су у нашим очима сасвим необични и туђи. Например, мушкарци сматрају за непристојно да скину у лето у друштву свој капут, ма била и највећа жега, док држе за сасвим природну ствар да на пр. у возу, кад седи дама њима преко пута, испруже своје ноге под њено седиште, а пепео од цигарете несметано отресају свуда по поду.

Али зато Шпањолац одаје жени велико, кавалирско поштовање. Нигде се, при љубљењу жене у руку, мушкарац не сагиба толико као у Шпанији. Он не привлачи њену руку к својим уснама, као што је то иначе обичај у Европи, него се сагиње.

И систем сатова је необичан на Иберском Полуострву: време вечере почиње тек у пола десет, а тек око поноћи почињу да се пуне каване и забавни локали. Позоришне представе почињу врло касно — Шпањолац не воли да ужива у уметности гладан.

СЕВИЉА — ЧУВАР СТАРЕ ТРАДИЦИЈЕ

Севиља је супротност Мадрида. Она је романтична, изразито шпањолска. Пуна је старинских, идиличних кућица, живописно ограђених, са балконом. На малим улицама града ретко се наилази на моторна кола, али зато много спрегова с мулама, на којима андалуске кириџије, у великим шеширима, разносе животне намирнице и свадбене поворке.

Жене у Севиљи, од најбогатије до најсиромашније, одевене су у шпанску народну ношњу, нарочито недељом: црно, наборано одело, а глава сва у чипкама, украшеним углама и накитом. Мушкарци носе шешире са широким ободом, прслук од кадифе, са сребрним дугметима, чизме од меке коже.

Младе жене и момци веома су лепи, у цртама им се огледа стара шпањолска раса и лепота. Иду поносито, уздигнуте главе, као да се диче што су шпањолскога рода и колена.

БОРБА С БИКОВИМА — НАЦИОНАЛНА СВЕТКОВИНА

Борба с биковима је у Шпанији тако популарна као код нас фудбалска утакмица. Кад је приредба већег стила, из целе државе стижу возови у град, начичкани посетиоцима. Напуне се сви хотели Барселоне, чак и приватне станови. Људи, збијени у групе, живо коментаришу шансе и изгледе за резултат борбе, имена тореадора лебде у ваздуху, жене спремају своје свечане мантиле, све је у припреми, цео град врви.

У арени, посутој прпом, чија су сва седишта дупком начичкана гледаоцима, појављују се изгладнели бикови и златним токама украшени тореадори, који размахују црвене мараме пред подивљалим животињама, вешто измичући њиховој навали. И за час, већ је забодено копље у врат бика, који сад још већма побесни. Тако то иде сатима, под арене већ се црвени од крви, и далеко се чује рика рањених животиња, док хиљаде гледалаца нетремице, и не дишући скоро, прате напету борбу. Понеког свога миљеника тореадора бодре темпераментним узвицима, бацају му цвеће и урнебесно тапшу при којем његовом вештом подвигу. Онај пак тореадор који у опасном тренутку прескочи ограду, да спасе главу, — пада у немилост за вечита времена, и не сме дуго времена ни да се појави у арени Барселоне.

Често траје борба с биковима и два-три дана, непрекидно. Од посетилаца, има их који ваде поновне улазнице, ручају и вечерају на трибини, само да не пропусте који занимљив момент борбе...

Али не само ове арене, — и сва друга забавна места су у Шпанији одлично посећена. Шпањолац се, и кад скоро цео други свет ратује, забавља и весели као у »добро, мирно време«...

КРАТКЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

... У Јапану је сада пронађен суви серум, помоћу кога се за неколико минута може направити вештачка крв. Из истраживања јапанског војно-медицинског института се види, да се овај серум у праху може употребити код трансфузије крви, без штете по здравље. Препарат се може годинама очувати у исправном стању. Десет грама овог праха треба да се растворе у 200 гр. дестилисане воде и у року од 5 минута добија се довољна количина течности за трансфузију крви. Досадањи даваоци човечје крви, које је у моменту потребе било тешко наћи и од којих је често пута зависио живот рањеника или болесника — после овог проналаска, изгледа да неће бити више потребни.

... У Енглеској је недавно завршена изградња другог по величини на своју телескопа, који је намењен опсерваторији у Преторији (Јужна Африка). Он је нешто мањи од џиновског телескопа Вилсонове опсерваторије у Сједињеним Државама. Изградња овог телескопа трајала је више година и коштала је 40.000 фунти штерлинга. Његова огромна цев од алуминијума дугачка је 11 метара. Једном од огледала, изливеном од отпорног према ватри, стаклу, у облику кутле, путем непрекидног глачања, дат је параболичан облик. Мала огледала и сочива овог телескопа-џина, израђена су од топљеног кварца. Покретни део телескопа је тежак 35 тона. Телескоп се покреће помоћу 18 електромотора са централном командом. Телескоп је снабдевен са свим потребним уређајима и омогућује сва астрономска посматрања.

КРАЉ ТАЈЛЕНДА СТУДИРА У ШВАЈЦАРСКОЈ

Швајцарска је решила да и после рата остане, као и раније, интернационални центар студената. Ово се односи не само на савезну високу техничку школу, која је увек примала знатан број страних слушалаца, него и на остале универзитете по кантонима и на средње школе. Приличан број страних кнежева и државника шаље своју децу на школовање у швајцарске заводе. Од пре неколико година зна се и за младог краља Тајленда (Сијама), који се школује у Лозани.

Ананда Махидол — зове се млади владар, који се родио 1925 у Хајделбергу и који је 1935, када је имао само десет година, био проглашен за сијамског краља. Недавно се уписао на правни факултет лозанског универзитета и мисли да своје студије ту и заврши.

О његовој далекој земљи често се говорило задње четири године, откако је она постала сусед Јапана. Недавно су Тајленд и Јапан склопили уговор о пријатељству, при чему је Тајленд нешто проширио своје границе за рачун Бурме и Малајских држава.

ШИРИНЕ ГЛАВНИХ ВЕЛЕГРАДСКИХ УЛИЦА

Андрашијева улица у Будапешти широка је 34,40 метра, Нађ-керут 45,50, Хунгарија-керут 33, Кошут Лајошева улица 25 метра. Главна берлинска улица „Унтер ден Лиден" широка је 43 метра, Бијоза улица 60 метра. У Паризу, авнија Боа д'Булињ има импозантну ширину од 120 метра, авнија де ла Гран Арме 70 метра, Шанзелизе 80 метра. У Бечу, рингови имају ширину од 59 метра, Пратерска алеја 61 метар, Лондонски Мељ широк је исто толико.

НАШЕ СЕЛО

СЕЈМО МАК!

I

Међу свима нашим уљарицама, мак стоји на првоме месту, са својих 50% садржине уља. 1 кг. макова семена даје, дакле, пола килограма макова уља. Сем семена, и зреле, испражњене чауре могу се, са крајем стабљике до 5—6 цм. дужине, употребити. Из њих се справљају данас неопходни медицински препарати, од којих је најважнији морфиум, за ублажавање болова. Дакле, чак и отпатци, који се иначе спаљују, могу се употребити. Ваља још истаћи да се маково семе, према Јурчековом плану, по табели III рачуна са 500 тачака, а празне чауре са 30 тачака 100 кг. Сва та преимућства треба да наше сељаке покрену да ове године посеју мака више него раније. Ниже дајемо, укратко, кратко упутство за сејање мака.

1. Где можемо сејати мак? Маку погодује топла, сунчана клима и добро, у хранљивим материјама обилно земљиште. На тешким, хладним земљиштима, или на сасвим сиромашној пескуши мак не треба сејати.

2. Како да мак уведемо у плодоред? Најбоље успева мак после погнојене, незакоровљене окопавине, затим после махуњача, и најзад после житарица. Главно је: земљиште без корова, и довољно хране у њему. Мак је одличан предусев за пшеницу.

3. Како се земљиште за мак припреми? Њиву треба узорати за мак безусловно још с јесени, не тек с пролећа. Чим се с пролећа њивом може ходати, треба је подрљати. Ако је преко зиме изникло много корова, груберујмо земљиште и одмах га затим подрљајмо.

4. Гнојење земљишта за мак. Најбоље је за мак гнојити земљу већ с јесени, добро сагорелим стајским гнојивом, које још пре зиме заоремо. С пролећа не треба више гнојити. Ако нема довољно стајњског гнојива, поспемо по кат. јутру 100 кг. 40%-ног калија и 80 кг. Петрињске соли.

5. Сејање мака. Овде важи правило: што раније с пролећа сејемо мак, тим ће бити сигурнији и већи приход. Земљиште се мора уситнити као врт. Никад не сејмо мак у превише влажну земљу, јер иначе слабе клице неће моћи да никну. Исто не сејмо мак ни на грудвасто земљиште, пошто малене семе тако неће наћи довољно фине, размрвљене земље да никне. Касно засејани мак ретко даје задовољавајуће приносе.

Посејемо 1 и по до 2 кг. мака, ваљане клијавости, по кат. јутру. Пошто наше обичне сејачице не могу ту малену количину да равномерно посеју, помешамо семе за сетву са три до пет пута толико трубог песка, или са три кг. грубих мекиња, а најбоље са шљаком каменог угља, коју иситнимо до величине семена мака. Од тога замешамо 15 кг. на 2 кг. макова семена. Најједноставније је ако уз маково семе измешамо око 3 кг. старог маковог семена, којем одузмемо клијавост пржењем на високој температури. Размак редова нека је 30 до 35 цм., а дубина засејавања, према земљишту, пола до 1 цм. Пошто мак споро клија помешамо га семењем брже клијавости, као што је семе јечма, салате, репице и сл. То семе никне прво, па тиме покаже редове, тако да се већ може окопавати пре но што мак уопште никне. То је важно нарочито код закоровљеног земљишта.

За Делвидек закључује уговоре о сетви мака:

Gyógy- és ipari növénytermelők központi szövetkezete, **Ujvidek, Petőfi S. u. 100.**

О одгајивању, берби, остави мака итд. биће реч у завршном чланку, у идућој рубрици »За наше село«. **Ш.**

ВАЉАЊЕ И ДРЉАЊЕ ОЗИМИЦА

Дрљање и, ако је потребно, ваљање озимица у пролеће тако је вредносна и добро опробана пољска радња да је она већ давно требала бити уобичајена у свима напреднim газдинствима. Шта то још није случај, томе је узрок с једне стране слабо разумевање за изванредну важност тога рада, а с друге нагомилани пролетњи радови, услед којих пољопривредник запоставља баш дрљање озимих усева у корист оних радова које сматра за важније. Међутим, дужност је сваког пољопривредника да своје пролетње радове подеси тако да се и обрада озимица благовремено и тачно обави.

Циљ овога рада је: 1. разбијање — размрвљавање — земљишне коре; 2. спречавање непотребних испаравања воде; 3. прозрачивање земљишта; 4. уништавање израслог корова.

При пролетњој обради пшенице треба још пазити на ово: Пшеница је с пролећа још слабо закорењена. Променљиво пролетње време, час мраз час влага, лабави коренове усева и често их оштећује. Пшенична биљка изгледа притом као издигнута из земље. Ако је то случај, ваља се првенствено постарати да пшеница поново очврсне у земљи, да би могла несметано да расте. Ту је потребан ваљак, најбоље округли. Поваљан усев сме остати да лежи само неколико дана, иначе се вода превише испарава. Зато наскоро по ваљању треба да уследује лака дрљача.

Окорелост земљишта проузрокује, нарочито у сушним годинама, знатне губитке у води, и истовремено спречава дисање земљишта. Све то пак смањује жетвени принос. Ваља стога са дрљањем отпочети што је могуће раније, и то прво подрљајмо пшеницу, која земљиште само слабо покрива, те га слабо штити од сунца и ветра; затим озими јечам. Дрљањем се врло унапређује развијање усева у корену. Ако су усеви прегусти, те прети опасност полегања, за препоруку је оштрије дрљање. Никад не треба дрљати док су биљке још влажне. Даље, најбоље је тај посао обављати при облачном небу, да би се спречило да оштећене биљке на жарком сунцу не увену. У сунчане дане дрљајмо по подне, да би се биљке преконоћ опоравиле. Пошто дрљање пшенице мора бити обављено што пре, узмимо широке дрљаче. Тежина дрљаче равна се према земљишту, према густоћи усева и према степену окорелости.

За дрљање пшенице треба храбрости, и немојмо се при томе раду обазирати што изникла пшеница остаје иза дрљаче као изгажена. То не треба да буни, јер већ после недељу дана ће боље стање подрљаних њива, кад се упореди са неподрљанима, оправдати тачност ове културне мере.

На крају, истачемо још потребу енергичног дрљања првеног детелишта и луцеришта. Што је детелиште старије и већма закоровљено и затрављено, тим га енергичније и дубље треба дрљати, уздуж и попреко.

Ш.

Укрштене речи

БРОЈ 73

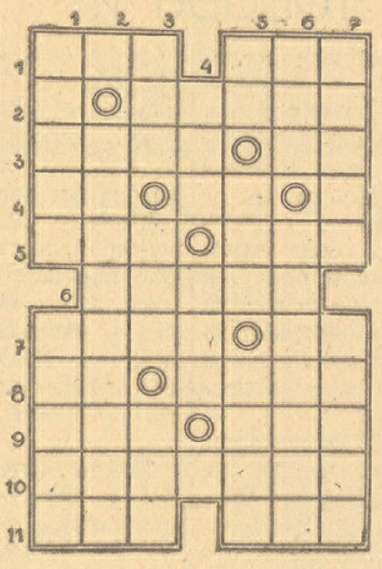

ВОДОРАВНО: 1) Река у Африци — кутак. 2) Усклик — одређен део тркачке стазе. 3) Ставља се на главу — нема. 4) Година (француски) — једна скраћеница — сугласник. 5) Француски лист — одјек. 6) Део камије. 7) Без обуће — египатско божанство. 8) Коњска опрема — острво у Средоземном Мору. 9) Острво у Јадранском Мору — са »а« у средини стари списак. 10) Финско женско име. 11) Мир (немачки) — пара.

УСПРАВНО: 1) Део прста — припадник немачког народа. 2) Свеза — наука о унутарњој грађи човека (у падежу). 3) Није ружан — разум (грчки) — облик глагола бити. 4) Тањир — није тежак — вокал. 5) Према — америчко женско име — чин. 6) Усипа — морска риба. 7) Мрачно — збирка географских карата.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

БРОЈ 72

ВОДОРАВНО: 1) Кркаш. 2) Плоешти. 3) Еол — оем (мео). 4) Рт — с — п, б. 5) А — сек — а. 6) Јастреб. 7) Ир — н — су. 8) Цимерер. 9) Аја — Ана. 10) Аласа.

УСПРАВНО: 1) Перајица. 2) Клот — арија. 3) Рол — СС — мал. 4) Ке — сетне — а. 5) Ашо — К(оста) Р(уварац) — Рас. 6) Штед — Есена. 7) Имбабура.

СПОРТ

И УАК и Солнок наступају са најјачим тимовима

За данашњу утакмицу између УАК-а и Солнока, нарочито после неуспеха плавих против Гаме, влада велико интересовање. Тим УАК-а ће данас изгледати овако: *Сабо — Марјановић, Аврамовић — Раб, Менеши, Живковић — Палфи, Такач, Велкер, Гемери Шереш.*

Солнок је у овогодишњем првенству свега једну утакмицу добио на страни, што значи да гости данас вероватно неће направити подвиг да победе плаве на њиховом терену, што је до сада успело само Нађвараду и Гами.

У предутакмици ће наступити у првенственој утакмици Бачка из Сабадке против другог тима УАК-а. Почетак је у 1 час по подне. Главна утакмица, коју суди Емеди, почиње у 3 часа.

#

ДАНАШЊИ СПОРТСКИ ПРОГРАМ

Ујвидек: УАК—Солнок
Будимпешта: Гама—Ференцварош
„ Чепел—Нађварад
„ Електромош—Ујпешт
„ Кишпешт—БСКРТ
Диошђер: ДиМАВАГ—Тиса
Коложвар: Коложвар—Шалготарјан
Дебрецен: Дебрецен—Вашаш

У ЊУЈОРШКОМ МЕДИСОН СКВЕР ГАРДЕНУ ОДРЖАНО ЈЕ ПРВЕНСТВО АМЕРИКЕ У ЛАКОЈ АТЛЕТИЦИ

Велико интересовање владало је за првенство Америке у лакој атлетици, тако ад је у њујоршком Медисон Сквер Гардену присуствовало преко 13.000 гледалаца. Овом првенству на покривеном игралишту, које је било педесетшесто по реду, суделовали су и познати светски лакоатлетичар спринтер Пекок и чувени рекордер у скоку у вис Албрихтон.

Највеће интересовање владало је за трку на једну морску миљу. Победио је сигурно Додс Цилберт са временом од 4:08.3 испред Бурнема. Познати тркач Халс стигао је тек трећи. Додс је до сада на покривеним тркалиштима однео све победе на којима је суделовао, и ако би му сада још успело да победи на приредби »Колумбових витезова« онда би са својим резултатима сигурно заузео место поред чувеног Кенингема. На 60 јарди Конвел је приредио непријатно изненађење Пекоку победивши га са изврсним резултатом од 6,1. Победник је са овим временом успео да изједначи светски рекорд. Томсон је на овој стази стигао трећи. У трци на 60 јарди са високим и ниским препонама победио је Дугер са временом од 7,5 односно 7.2 сек. У скоку у вис састали су се најбољи претставници Америке. Велика борба водила се између Веска и Албрихтона. Ни једном од ове двојице није успело да прескоче висину од 2 метра. Постигнут је резултат 1.98 м.

Чувени светски рекордер у скоку у вис са мотком Вармердам одустао је у последњем тренутку тако да је Дефилд са резултатом од 426.7 освојио прво место. У ходању на једну морску миљу победио је Мађеши Јожеф са временом од 7.10.6 испред Цицерона и Швеђана Карлсона.

Остали резултати били су следећи: 600 јарди Уфер 1:11.3. — 1.000 јарди Ајзенхунт 2:15. — 3 морске миље Хунтер 14:22.2. — Скок у даљ Евел 747. — Бацање кугле Јомокер 15.44. 4×800 јарди Дартмуд Колеџ 7.50.9.

СК ДЕЛВИДЕК ИГРА ДАНАС ПРВЕНСТВЕНУ УТАКМИЦУ ПРОТИВ ОСИВЦА

Данас ће се на игралишту Ск. Делвидека, са почетком у 3 часа по подне, одиграти првенствена утакмица против Осивца. Ск. Делвидек излази са подмлађеним тимом у саставу: Бегојев, Пашћан II, Попов, Томин, Максимовић, Стојшић, Загорчић, Аврамовић, Стојанов, Остојић, Силбашки. Један сат пре почетка утакмице сви играчи треба да се јаве вођи г. Гајишовом.

Ф. А. НАЈЗАЦ ИГРА ДАНАС ПРЕ ПОДНЕ СА ТИМОМ НЕМАЧКЕ ВОЈСКЕ

Данас пре подне у 9 часова на игралишту »Адолф Хитлер« одржаће се футбалска утакмица између тима Ф. А. Најзац, који наступа после дуже паузе, против тима немачке војске у пријатељској утакмици.

ПОГИНУО ЈЕ ЧУВЕНИ СВЕТСКИ РЕКОРДЕР РУДОЛФ ХАРБИГ

Немачки светски рекордер у трчању наредних Рудолф Харбиг дао је у тешкој одбранбеној борби на Источном фронту свој живот за Немачку. Харбиг је држао светске рекорде на стазама од 400, 800 и 1.000 метара. Био је један од најбољих лакоатлетичара Немачке.

СЛУЖБЕНЕ ВЕСТИ ИЗ УХАК-а. Позивају се сви верифицирани играчи, да у недељу, 2 априла буду на нашем игралишту ради одигравања првенствене утакмице са УВАК-ом II, и то у 2 часа по подне. Такође позивају се следећи чланови Управног одбора да у исто време буду на игралишту, и то: г. г. Мориц, Бајо, Демер, Фанчевић, Хуђец I, II, Миклош, Слифка II., Шарац А., Лаћок, Аладић и Аларгић.

Управа.

Воин Воиновић 27

У ВАЛУ СТРАСТИ

Много сам ју жалио и у свакој такој прилици ја сам јој искрено праштао све и кроз мером јој поклањао пажљивост и нежност своју. Та, она је све то чинила несвесно и ја ју нисам могао осуђивати ради онога, на што ју је гонила наследна оптерећеност и урођена страственост. Па и ако ју нисам могао спасти од тога зла, ја сам се бар трудио, да јој олакшам подносити тешке последице њене боље и невоље.

Њој је моје понашање без сумње врло неугодно падало. Поред гриже савести њу је свакако пекло и то, што сам био тачно упућен у све њене душевне тајне и што сам потпуно знао све њене мисли и сва њена осећања. Но ма колико да сам избегавао сваки разговор о тој ствари, она би не једанпут сузним очима и очајничком искреношћу покушавала наћи начина, како би ме навела да изменим своју одлуку и своје држање. Она би говорила:

— Не знам, зашто ти је потребно да ме толико гониш и мучиш својом нежношћу и пажљивошћу. Ти си љубоморан и пратиш сваки мој корак. Ах, да знаш како ме то вређа, мучи и дражи. Што ме ти више мотриш и гониш, то ме неки ђаво све више тера на пркос и дражење. Твоја сам и само твоја, па зато ме једанпут већ пусти на миру. Ради са мном што год хоћеш, ако погрешим; али док то не учиним, немој ме сумњичити и пусти ме да живим, како ја хоћу.

Тешко ми је било усвојити њене речи и разлоге. Но временом што сам више размишљао о томе, у мени је све више сазревало уверење, да на крају крајева ипак морам нешто учинити и да би најбоље било прихватити њен предлог. Дуго сам се ломио и одлучивао; но напослетку ипак се реших, да у своме одношају и понашању према Лулу учиним коренити измену. Нисам јој ништа казао за моју одлуку, но она је и сама наскоро приметила промену на мени, али ми није ништа говорила.

И тада су опет за мене настали тешки и мучни дани. Пустио сам Лулу да ради шта хоће и владао сам се потпуно по њеној жељи. У први мах ја сам све то тешким срцем подносио; повукао сам се у себе, бежао сам од света и у самоћи лио сам горке сузе због несрећне судбине моје љубави. Дању и ноћу стално ме је мучила мисао на њу; она ми је непрекидно лебдела пред очима и ја сам у својој раздраженој машти видео све оно, од чега сам толико стрепео. Патио сам душевно и телесно, али њој никада нисам то спомињао, него сам шта више избегавао сваку прилику, у којој бих јој могао одати своје душевно стање.

Лулу је међутим ипак морала наслућивати шта се у мојој души догађа, јер је и она учинила све и избегавала сваку прилику, само да не увреди и не раздражи моју осетљивост. Међусобна напа игра и глумљење били су поред свега тога комични: ја сам се пред њом претварао да сам добро расположен и весео, да бих тиме што јаче насамо јад свој јадиковао, а она се опет преда мном чинила озбиљном и сталоженом, да би свакако пред другима што више пала у раздрагапост и раскалашност.

Привидно ми смо остали у најбољем и најлепшем пријатељству, а то је баш било оно, што ме је највише дирало и озлојеђивало. Несносно ми је било и то претварање и то лагање а и моја душевна борба и патња. Често сам размишљао: зашто је све то [illegible] и зашто ми све то чинимо. Тражио сам себи тумачење за све оно, што се тада међу нама одигравало и објашњавао сам себи питање: зашто и једно и друго од нас двоје бежи од онога, што ће неминовно ускоро морати наступити. И ја сам све то тумачио себи пролазношћу свега на овоме свету, као што сам и себичност сматрао за разлог међусобног заваравања.

Да, пролазно је све на свету и у животу, па и моја љубав. И под утицајем тога сазнања ја сам се био помирио са судбином моје љубави; али је у мени ипак била толико развијена себичност у томе погледу, да ми је тешко било напустити и људима препустити оно, што ми је било тако мило и драго. Разум ми је говорио, да је све изгубљено, а срце ми је казивало, да не напуштам ништа.

Срце, то пусто срце моје имало је тада тешких мука да издржи. Обрачун са разумом мојим ја сам брзо и лако обавио; али јадно срце моје оно је имало да издржи све ударце кобне љубави моје и оно је морало до последњих граница могућности искусити сву горчину слома моје љубави.

Цело оно време ја сам био у неком грозничавом стању. Мисли су ми се ројиле невероватном брзином и чудноватом испреплетаношћу по глави, а осећаји моји били су усковитлани као таласи по узбурканој морској пучини. Па онда моја тежња и одлука, да прикријем своје душевно стање и да бар привидно покажем неку душевну мирноћу, све то замараше моје живце толико, да ми се чинило, као да стално идем у некој душевној растројености и бесвестици.

У тој појави налазио сам разлог и тумачење мојој трпељивости и нерешљивости, којима сам посматрао јаз што се међу нама полако али поуздано стварао. Ужас ме је спопадао и ја сам очајнички посматрао све то, али ја нисам имао снаге и моћи да спречим, да јаз међу нама из дана у дан и у дубину и у ширину не постане све јачи и све страшнији. Јаз је тај био непремостив и док сам ја са једне његове стране уз највеће душевне патње преживљавао тешке дане, дотле ми је на другој страни слика моје љубави, моје мале Лулу све више падала у заборав. Немоћан да ништа учиним, и ако болном душом, гледао сам како њена слика све више бледи и како ишчезава у множини неких страних мени толико мрских мушких силуета.

АНЕГДОТЕ
славних људи

ЦАРСКА СЕ НЕ ПОРИЧЕ

Петар I, руски цар, присуствовао је једном маневру и, приметивши како непропису јаше један млад официр, узрујано рече команданту:

— Овог дечка треба деградирати и послати га натраг кући, на његово имање!

— Извините, Величанство, али овај младић је без икаквог имања, немам куда да га шаљем.

— Онда му треба набавити имање и одмах га послати тамо! — рече цар и одјаха, оставивши команданта у највећој непријатности.

НАШ СЕЉАК У ПРИЧАМА

»ПРИЈАТЕЉСКА« ПОДВАЛА

Познати »памбас« Кика одлучио једног дана у оближње село да купи краву. На рогљу где се било скупило више људи почео се Кика разметати како он зна шта и колико вреди неко говече већ чим га издалека види. Одвраћају му људи да се човек може и преварити јер има и ту »мајстора« који подваљују. Али Кика се не да ни осолити, па најзад вели:

— Е, најбољи ће ми пријатељ бити, браћо, ко мени узмогне да подвали!

У друштву био и Лала, шерет, па чувши ово, неприметно се извуче из друштва, те хаиде комшији:

— Би ли ти, комшија, продао краву?

— Бих, комшија, али ко ће је узети кад се вура као ђаво.

— Не брини ти зато, сад ћемо ми њу намуштрити — вели Лала, и скиде ланац с клина па удри краву по ногама. Кад ју је добро избио, седе под њу да музе, а крава малаксала па ни да мрдне.

— Е, сад иди ту на рогаљ па зови оног хвалишу, понуди му краву, само му добро запени, а ја ћу је дотле још мало »риктати«.

Удеси Лала краву још већма, па се уклони, а у том ево и купца. Гледа Кика краву, проба је мусти, а она стоји мирно као јагње. Допаде се Кики крава нарочито што је тако мирна, а и иначе му је одговарала, па је погодба била зачас склопљена, и Кика одведе краву кући.

Кад је стигао, зовне жену да јој се похвали како је начинио добар пазар, те седе на клупицу, и поче да музе краву пред женом. Но крава је дотле већ дошла била »к себи«, те се ритну свом снагом, лупи по ведрици која одлете и разби Кики чело и свог га исполива млеком.

Диже се Кика ко покисли миш, осећа нешто крупно и оде да се пере и дотерује, а на улицу, од срамоте, кажу недељама није излазио. А није се више ни »шепурио«, увидевши да има и таквих мајстора који умеју и њему да подвале. М. Ј.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

Мустафа никад не греши...

Арнолд Штајер

Бостон је опет имао велику сензацију. О египатском графологу Алије Мустави причала су се чуда по граду. Говорило се о његовим надасмаљским способностима. Знао је да чита прошлост и садашњост сваког свог клијента, па чак да прориче и будућност.

Цео овај графолошки дар Алије Мустафе заснивао се на темељним подацима једног бостонског обавештајног бироа. Ако је неко хтео да га графолог прими, требало је недељу дана раније да се пријави и наведе своје име и адресу. За то време обавештајни биро је ревносно прикупљао све податке о доцнијој муштерији Алије Мустафе. После тога графолог је будућност измишљавао сам, то баш није била тешка ствар. Временом, свет је у њега веровао као у Бога, и људи су били спремни да му плате и највећи хонорар за његова »пророчанства«.

Једног дана Мустафа је нестрпљиво очекивао једног од својих многобројних клијената, који се пријавио као Франк Вебс. Обавештајни биро јавио је о њему да се он у ствари зове Џон Далтон и спада међу најозлоглашеније америчке гангстере.

Ову необичну посету Мустафа је очекивао наоружан револвером пуним метцима, јер, најзад, графолог ипак није свезнајући.

Тачно у 4 часа, када је било назначено да ће Франк Вебс доћи, у графологову чекаоницу је кročио господин са пријатним изразом лица, у коме нико не би могао да наслућује гангстера. Мустафа га је љубазно попудио местом, па је почео да гледа у једну стаклену лопту.

— Ја видим, — почео је монотоним гласом, — да закони за вас не важе. У вашој прошлости десио се догађај који је изискивао жртве. Видим потпуно упропашћене, уништене животе...

Запрепашћени посетилац хтео је да скочи са столице, али га је графолог одмах умирио:

— Останите мирно. Ипак, једно вам морам рећи: не треба да се ослоните на своје пријатеље. Један од њих игра опасну двоструку улогу!

— Ви заиста све знате, — рече клијент, чије је лице било бледо као креда. — А шта мислите о мом новом плану?

— Имате велики посао пред собом за који желите да употребите и много туђег новца. Овај посао ће вам успети, али на уштрб ваших ближњих.

Код тих речи клијент је нагло скочио са столице и узвикнуо:

— аСмо, молим вас, немојте о томе никоме говорити!

— Не бојте се, — рече графолог мирним гласом. — Ја сам нем као и гроб мога оца.

Захвални клијент исплатио је свезнајућем графологу на име хонорара 2.000 долара. Мустафа је био веома задовољан овим послом.

Али када је дошао поглédao у свој notес, да би видео ко долази на ред после овог гангстера, на своје велико запрепашћење утврдио је, да му се сада први пут у животу поткрала грешка. Гангстер Џон Далтон био је прибележен за пет часова, док је за 4 часа био пријављен — директор банке Џорџ Баркер. Вртећи главом, Мустафа је почео да чита извештај обавештајног бироа о овоме човеку:

»... Џорџ Баркер својом марљивошћу, енергијом и несаломљивом вољом направио је сјајну каријеру. Уједињење многих фирми у један концерн, може се само њему захвалити. Овај човек ужива велики углед и свуда га сматрају као честитог и поузданог.

Да ли знате...

Гатати из шољице за пригаву? Турски стручњак Абу Ханид пружио је следећа обавештења о значају знакова, приликом његовог боравка у нашој средини. Способне особе могу знакове да доведу у везу и примене на разне чињенице: Бело голуб, цвет, срце, значе — изјаву љубави, симпатију, верност. Младо стабло — младог човека. Пожар — страст, пламен — велику љубав. Ишчупано дрво — размирице у породици, свађу. Гроздо — власт, плодност, добитак. Бубуна — мудрост и истину. Нага жена — лаж, неприлике. Коњ у трку — пријатељство. Кола — кратак пут. Лав — снагу, истрајност, добро здравље. Танко стабло или скрхана грана или бољка — болест. Паук — лажан сјај. Папагај — брбљаву пријатељицу од које се треба чувати. Лабуд — душевни мир, оданост, верност, лепо изненађење. Пас — верност. Мачка — лукавство, издаја. Жаба — оговарање (на журу). Врана — неприродна смрт. Бео крст — радост. Црни крст — туга. Бела велика мрља у ивице црној шољици — олакшање, разбистравање неке компликоване ствари. Птица у лету — хитан глас. Труба — писмо. Круна — венчање. Књига — позив од власти ако је црна, ако је пак бела, добре вести, успех у школовању или испиту. Талогом потпуно покривено дно говори о туги, несрећи и свим негативним стањима. Траке које везују дно са ивицом шољице — путеви су. Од ширине ових зависе близина или даљина пута. Црте на широкој линији опрставају — судбоносне догађаје на путу. Ако се идући ивици пут проширује, добар успех, срећа. Обратно — зло, неуспех. Нагло пресечена трака црном мрљом — болест, па чак и смрт. Талласасте линије — променљивост здравља, начина живота, расположења. Брегови и увале, бурни, разноврсни и колебљиви догађаји. Знак муње, изненадан догађај. Тачкице на дну шољице — повац у најскоријој будућности. Тачкице ближе ивици шољице — повац ће касније доћи. Знак у виду круга — друштво, круг пријатеља. Рузмарин — свадба. Хумка — смртни случај, дака. Ово мало упутство служи »Сибилиним« почетницама као мала разонода у друштву »радозналих« пријатељица.

Данас

НЕДЕЉА, 2 април.
Јован и Сергије. Цвети, Фрања.

БИОСКОПИ

АТИЛА: Ђурковићева деца
ЗРИЊИ: Виихор.
НЕМЗЕТИ: Чула нас варају.
РАКОЦИ: Кенигсмарк.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

ПОПИЋ. Јокаи Мор улица 12, телефон 23—79.
МИХЕЉС, II Ракоци Ференц улица 68, телефон 29-51.

РАДИО

2 АПРИЛ 1944.

БУДАПЕШТА. 7.30: Јутарња музика. **12.20:** Програм за левенте. **13.00:** Из програма радио оркестра. **14.00:** Грамофонске плоче. **15.45:** Пола часа мађарских композитора. **16.30:** Циганска музика. **18.30:** Преноси оперете из Сегеда. **21.30:** Норвешка рапсодија од Лалоа. **22.40:** Мађарске народне песме.

За зимско прокање воћана употребљавајте
Уј новенда
или
Неодендрин
АРЗОЛА, НЕОПОЛ, УЛПЕРАН и т. д. са стовариштa испоручујем одмах.
Vujkovics György
комисионер, САБАДКА, Хитлер-тер 5-а - Тел. 6-69

Пролетња крзна:

Платинска лисица
плава лисица
сребрна лисица
црвена лисица
норц
Скичак Кароль
Ујвидек, Петефи Шандор 4
Телефон 3-444

КРАТКЕ СПОРТСКЕ ВЕСТИ

УАК ЈЕ ДОБИО ПОЗИВ ЗА ГОСТОВАЊЕ У ЗЕМУНУ где би одиграо пријатељску утакмицу са земунским Грађанским. Ова би се утакмица имала одржати тек после завршеног првенства.

УСКОРО ЋЕ СЕ У ШВЕДСКОЈ ПОЈАВИТИ МАРКЕ са ликом светског рекордера Гундера Хега, као и других познатијих спортиста Шведске.

ВИЕНА ЈЕ ВЕЋ ДАНАС ПРВАК БЕЧА, пошто води са 7 бодова испред ВАК-а. За првенство Беча има да се одржи још три кола.

РЕПРЕЗЕНТАЦИЈА ДАНЦИГА ИГРАЋЕ НА УСКРС против изабранчка из Варшаве, док ће се крајем априла одржати репрезентативни сусрет Рига—Данциг у Риги.

УАК ЋЕ 23 IV ОДИГРАТИ ПРВЕНСТВЕНУ УТАКМИЦУ против Дебрецена, која је до сада била већ два пута одгођена.

У АМСТЕРДАМУ ЈЕ НА ПЛИВАЧКИМ ТАКМИЧЕЊИМА постигнуто време на стази од 100 м. слободан стил 1:09, док је победнику на 200 м. прсно требало време од 3:02.

МАЛИ ОГЛАСИ

До 10 речи 2 песе, свака друга реч 15 ф.
Који траже службу имају 50% попуста

Мали огласи плаћају се унапред. Приликом слања огласа ваља послати новац или поштанском упутницом, или у поштанским маркама.

СЛУЖБА

ДУГОГОДИШЊИ БИВШИ БАНОВИНСКИ ЧИНОВНИК тражи запослење. Говори српски, мађарски. Адреса у администрацији. 59

ТРАЖЊА

ТРАЖИМ ЧИНОВНИКА који познаје техничке артикле и робу. Понуде на администрацију под шифром »Набавка робе«. 1268

МЛАЂЕГ ЈАЧЕГ ПЕКАРСКОГ ШЕГРТА тражим за одмах. Палић, Дугонић ул. бр. 29. 1269

ПЕКАРСКОГ ПОМОЋНИКА тражим за одмах. Каменица ул. 4. 1243

ТРЧКАЛА ОД 15 ДО 18 ГОДИНА требам одмах. Ивковић Никола, Ујвидек, Д-р Бартоша ул. 29 1245

ТРАЖИМ МОДЕРАН КОМПЛЕТАН СТАН од 2 собе у центру. Понуде молим у администрацију под »Мала породица« предати. 1274

ТРАЖИМ МОДЕРНУ ЕЛЕГАНТНО НАМЕШТЕНУ СОБУ, по могућности са купатилом, у унутрашњости града. Понуде под »М. 52« предати у администрацију листа.

ЛОЖАЧА са испитом тражи фарбара свиле. Адреса: Фитехаз ул. 1. 1282

КУВАРИЦУ за малу породицу тражим за одмах. Ириња Ј. ул. 2. 1285

УДАЈА-ЖЕНИДБА

ЖЕНИДБЕ РАДИ због слабог познанства овим путем желим упознати честиту домаћицу. Адреса у администрацији »Нове поште«. 1183

ПРОДАЈА

НА ПРОДАЈУ браон бунда од ждребета. Зомбор, Нађтемплом ул. бр. 8. 1271

КУДЕЉАРИ, ВИНОГРАДАРИ, продајем багремове греде за мочила и багремово коље за виноград, већа количина, ПАНИЋ ЖИВАН, БАЧТОВАРОШ. 1267

ПРОДАЈЕМ РУЧАОНИЦУ, кауч, велики тепих. Може се погледати преко недеље 3—5 часова, Левенте ул. 4/II. 1266

МУШКИ ПРЕЛАЗНИ КАПУТ, ципеле бр. 44 и женске бр. 38 на продају. Гроф Телеки 31/II. 1270

БЕНЗИН-ПЕТРОЛЕУМ МОТОР од 2 К. С., куплован са центрифугалном пумпом 2"-а за баштоване у потпуно новом стању на продају. Клем Силвестер, Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I. 452

НА ПРОДАЈУ ВРШАЛИЦА за сунцокрет, мотор Дајч—Дизел 6 HP. и један тракторски плуг за 3 бразде. Габор Пал, Темерин. 1158

ПАР КОМПЛЕТ АМОВА у одличном стању продаје се. Упитати у књижари Радосављевић, Обеће. 1198

ЈЕДНА ЛАСКОЛА скоро нова и дугачка кола на продају. Сава Керац, Сент Јанош ул. 1. 1215

БАГРЕНИ ПОДЕСНИ ЗА САДЊУ могу се добити стабла од једне, две и три године. САБО АНДРАШ, баштован, ОБЕЧЕ, Јаух Ференц ул. 88 1143

МОТОЦИКЛ »САКСОНЕТ« 70 кц. нов на продају. Погледати: Хорти Миклош, 14 (гаража Велимиров) 1252

КОЛА НОВА ДУГАЧКА И КРАТКА на продају. Хитно погледати: Сабадкаи ут бр. 6 1253

ФИЈАКЕР (штајерац) нов хитно се продаје. Погледати Нађош ул. 19. 1254

ВАГА ЗА 500 КГ. и тегови, и комплет столарски алат на продају. 1941 априла 13. ул. бр. 18. 1276

НА ПРОДАЈУ Н. С. М. мотоцикл, један обичан мушки бицикл, један мушки капут, једна кишна кабаница за кочијаша, сељачка поњава, џакови и разне покућне ствари. Футошко пут 3. 1278

ПРОДАЈЕ СЕ комбинована соба. Хонвед ул. 45, Левина. 1279

ПРОДАЈЕ СЕ комплетна спаваћа соба са мадрацима. Хонвед ул. 29/I. 128

КЛАВИР, ХАРМОНИКА ХОНЕР 80 басова са кутијом, потпуно нова хитно на продају. Совиш, Кењвеш Калман ул. 6. 1284

РАДИО БЛАУПУНКТ 6 лампи 3 таласне дужине. Николић, Фехермезе, 45. 1272

КОМБИНОВАНА СОБА од ораховине и два перзијска тепиха на продају. Може се видети сваки дан од 10—2 часа. Балатон ул. 4/I-4. 1273

РАЗНО

ZEISS PUNKTAL

КОД КАЗИНЦИ-а дипл. оптичара, Ујвидек, Хитлер А. 10. Телефон бр. 30—30. 912

СТАРА ОДЕЛА, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР старетинар, Хал тер 7. (Рибљи трг). 691

СМРТ ПАЦОВИМА И МИШЕВИМА! Сигурно средство за уништавање пацова шаљем поштом уз доплату са упутством франко пенга 10.50. Јоца Андрић, Ђугак, Ујвидек, Фехермезе (б. Беле њиве) ул. 28. 95

АСТРОЛОШКИ БИРО Стипић Јосифа у Сабадки, I, Бем улица 23. Састав прецизног хороскопа! Из унутрашњости преко поште! Марку за одговор послати. 441

ПРОДАЈЕМ ДВЕ ТЕЗГЕ и алат, кухиње, каучеве, столице, столове, панелплоче, фурнир, други материјал, пола робе и кућна кола на 4 точка и издајем локал и радионицу ради одласка. Јокаи Мор ул. 24. 1281

ЗОРА Хормон-витамин крем и пудер пружа свакој жени најефикаснију негу лица. — Парфимерија »ЗОРА« Ујвидек, Рекс палата, - телефон 34-17

»ПЕК« и »ФУТОР«
за оне који употребљавају препарате В витамина добићете код
СЕНТИВАЊИ-А
УЈВИДЕК
II Ракоци Ференц ул. 57

†

Извештавамо све познанике да је наш супруг и отац

ЈОВАН СТЕЈИН

трговац

преминуо 31 марта 1944 год. у 74 години живота. Сахрана ће се обавити 2 априла 1944 год. на св. Алмашком гробљу у 3 часа после подне.

Ујвидек, 1 априла 1944 г.

58 ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

Јавна захвалност

Поводом смрти нашег милог и никад непрежаљеног

ЂОРЂА ЧИЧОВАЧКОГ, трг. пом.

сматрамо за дужност да се захвалимо свима пријатељима и познаницима који милог нам покојника до вечне куће испратише и нама донекле бол ублажише а нарочито се захваљујемо племенитим дародавцима, који нам својим прилозима помогоше.

Зомбор, 1 априла 1944 г.

Ожалошћени: Отац **Никола**, мати **Даринка**, сестра **Верица**, зет **Марко** и остала родбина

Да ли знате?

1. Које спортске игре највише утичу на проширење срца код спортиста и да ли је „спортско срце" нормално тј. здраво?

2. Зашто се не региструју светски рекорди у смучарским скоковима?

3. Може ли фудбалски судија да искључи из игре без претходне опомене играча, ако сматра да му је овај нанео личну увреду?

ОДГОВОРИ:

1. Два немачка познати стручњака за спортску медицину израдили су после дужег испитивања једну табелу хипертрофије срца код разних врста спортова. Према тој табели, скијање и веслање су најпопуларнија спортови и највише утичу на проширење срца код спортиста. Затим долазе бициклизам, пливање, тешка атлетика, мачевање, бокс, лака атлетика, па тек онда фудбал, који само незнатно јаче проширује срце од оних који се спортом баве ради уживања. Спортско срце је иначе здраво срце.

2. Светски рекорди у смучарским скоковима не објављују се из разлога што су смучарске скакаонице различитих димензија и од тога како је саграђена скакаоница зависи да ли ће се на њој постићи већи или мањи скок. Иначе, највећи скок до сада учинио је на Планици 1940 немачки смучар Руди Геринг са летом од 118 метара.

3. На конгресу ТИФАБ-а (Интернејшнел Борда) у години 1930 донета је једна важна измена у фудбалским правилима. Према истој, судија може увреду нанесену њему да сматра као груб прекршај правила и да играча који је то учинио удаљи из игре без претходне опомене.

Читање просвећује
Антикварне књиге купује продаје и замењује
ПАТАКИ МАРГИТ
УЈВИДЕК
Хитлер Адолф ул бр. 11

Стручна радња женске конфекције

ЈЕЛЕНИЋ ЈОСИФ
УЈВИДЕК
МУСОЛИНИ Б.9.
ТЕЛЕФОН 25-56.

Одговорни уредник и издавач ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа „Уранија" штампарски завод и издавачко предузеће (вл. Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50
Рукописи се не враћају.